

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

ЛІГА РАДІОАМАТОРІВ УКРАЇНИ

Затверджую
Президент Ліги
радіоаматорів України

А.В. Лякін
2012 року

Затверджую
Перший заступник Голови
Державної служби молоді
та спорту України

С.В. Глущенко
2012 року

ПРАВИЛА ЗМАГАНЬ

З РАДІОСПОРТУ

м. Київ - 2012

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
1. Дія правил	3
2. Види, характер і умови проведення змагань	3
3. Категорії	3
4. Документи та екіпіровка спортсмена	4
5. Представник команди	5
6. Суддівська колегія	6
7. Головний суддя	7
8. Заступник головного судді по загальним питанням	8
9. Заступник головного судді по техніці	8
10. Технік дистанції	8
11. Технік-контролер	8
12. Заступник головного судді по дистанції	8
13. Суддя на контрольному пункті	9
14. Головний секретар	10
15. Бригада суддів на старті	10
16. Бригада суддів на фініші	11
17. Суддя-коментатор	11
18. Директор змагань	12
19. Суддя при учасниках	12
20. Лікар змагань	12
21. Мандатна комісія	13
22. Жеребкування	13
23. Протести	13
24. Заходи безпеки при проведенні змагань	14
25. Стягнення	14
II. СПОРТИВНА РАДІОПЕЛЕНГАЦІЯ	15
1. Загальні положення	15
2. Місцевість та дистанція змагань	15
3. Порядок формування стартів	16
4. Тренувальні й показові змагання	17
5. Старт	17
6. Розміщення і порядок роботи передавачів	18
7. Карта змагань	19
8. Стартові квитки (талони) і пристрої для відмітки	19
9. Контрольний час	20
10. Організація старту і проходження дистанції	20
11. Правила юнацьких чемпіонатів срп	22
12. Правила змагань зі спортивного радіоорієнтування (foxoring)	23
13. Естафета	25
14. Спринт	25
15. Визначення результатів	28
16. Нагородження	28
Додатки	29
III. ШВИДКІСНА РАДІОТЕЛЕГРАФІЯ	32
1. Загальні положення	32
2. Швидкісна та обов'язкова програми	32
3. Передача радіограм	34
4. Радіоаматорський тест	37
5. Визначення результатів	38
6. Суддівська колегія	38
Додатки	40
IV. ЗМАГАННЯ З РАДІОЗВ'ЯЗКУ НА КОРОТКИХ (КХ) ТА УЛЬТРАКОРОТКИХ (УКХ) ХВИЛЯХ	41
1. Загальні положення	41
2. Положення про змагання	41
3. Вимоги техніки безпеки	41
4. Змагання з радіозв'язку на коротких хвилях	42
5. Змагання з радіозв'язку на ультракоротких хвилях	54
6. Дискваліфікація учасників змагань на кх та укх	57
7. Суддівство змагань	58
V. ДОКУМЕНТАЦІЯ І ЗВІТНІСТЬ СУДДІВСЬКОЇ КОЛЕГІЇ	61
VI. ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК ДНДІФКС	63
VII. РОЗРОБНИКИ «ПРАВИЛ» ВІД ЛРУ	64

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. ДІЯ ПРАВИЛ

1.1 Дійсні Правила розповсюджуються на всі змагання з радіоспорту, які проводяться в Україні.

1.2 Правила можуть змінюватися і уточнюватися Комітетами по видам радіоспорту, при узгодженні з керівництвом Ліги радіоаматорів України та Центральним органом виконавчої влади з фізичної культури та спорту України.

2. ВИДИ, ХАРАКТЕР І УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ

2.1 Радіоспорт включає в себе такі види:

- спортивна радіопеленгація (СРП);
- спортивне радіоорієнтування (СРО);
- швидкісна радіотелеграфія (ШРТ);
- радіозв'язок на коротких хвилях (КХ);
- радіозв'язок на ультракоротких хвилях (УКХ).

2.2 За своїм масштабом змагання поділяються на:

- чемпіонати світу, Європи;
- кубки світу, Європи;
- чемпіонати України, чемпіонати України серед клубів, чемпіонати України серед молоді, кубки України;

- обласні, м. Києва, м. Севастополя;

- районні;

- спортивних клубів, ДЮОШ, та інших спортивних колективів.

2.3 За характером проведення змагань можуть бути:

- особисто-командні – коли окрім особистої першості визначаються місця, зайняті організаціями, що приймають участь;

- командні – коли визначаються тільки місця, зайняті організаціями, що приймають участь;

- відбірні – за результатами яких формуються збірні команди спортивних організацій;

- традиційні матчеві і товариські зустрічі між спортивними організаціями, клубами, ДЮОШ.

2.4 В змаганнях, які проводяться по територіальному або відомчому розподілу, приймають участь спортсмени, що проживають у даному адміністративному районі, або працюють у відповідному відомстві.

2.5 Змагання можуть бути відкритими – без обмежень місця проживання учасників окремою територією або відомчим відношенням.

2.6 Змагання будь-яких масштабів з радіозв'язку на аматорських діапазонах можуть проводитися тільки з дозволу Комітетів до яких вони відносяться.

2.7 Для використання під час будь-яких видів змагань радіопередаючих пристроїв необхідно попередньо одержати установленим порядком дозвіл «Ліцензію» органів Міністерства зв'язку.

3. КАТЕГОРІЇ

3.1 Учасники спортивних змагань поділяються на категорії згідно статі та віку відповідно до Єдиної всеукраїнської спортивної класифікації та вимог міжнародної організації IARU:

	Чоловіки (Ч)	Вік
Юнаки:		
Ж14	Ч14	14 і молодші
Ж16	Ч16	16 і молодші
Юніори:		
Ж19	Ч19	19 і молодші
Дорослі:		
Ж20	Ч20	20 і старші
Ветерани:		
Ж35	Ч40	35/40 і старші
Ж50	Ч50	50 і старші
Ж60	Ч60	60 і старші
	Ч70	70 і старші

3.2 Вік учасників визначається по року народження.

3.3 Спортсмени категорій Ч16 та Ж16 мають право виступати у категоріях Ч19 та Ж19 тільки при наявності допуску лікаря до участі у змаганнях по старшій віковій категорії.

3.4 Спортсмени вікових категорій Ж14 та Ч14 можуть виступати по категоріях Ж16 та Ч16 відповідно без додаткового дозволу лікаря.

3.5 Спортсмени вікових категорій Ч19 та Ж19 можуть виступати відповідно в категорії Ч20 та Ж20 в будь-яких змаганнях без додаткового дозволу.

3.6 Спортсмени категорій Ж35 і старші, та Ч40 і старші мають право виступати у категоріях Ж20 та Ч20 тільки при наявності допуску лікаря до участі у змаганнях серед дорослих.

3.7 Якщо в Положенні про змагання якась вікова категорія не передбачена, то дозволяється (за дозволом лікаря) виступати за старшу категорію спортсменам категорій Ж14/Ч14-Ж19/Ч19 та за молодшу категорію спортсменам категорій Ж35/Ч40 і старших, минаючи непередбачену.

3.8 В змаганнях зі швидкісної радіотелеграфії, радіозв'язку на КХ та УКХ юнаки і дівчата мають право виступати по будь-якій старшій віковій категорії без додаткових дозволів.

3.9 Для участі у змаганнях, кожна команда може заявити трьох спортсменів у кожній віковій категорії (діапазони 3,5 і 144 Мгц), а також можливо до трьох інших спортсменів у кожній віковій категорії на спринт та спортивне радіоорієнтування. Кількість спортсменів в особистому заліку – необмежена.

4. ДОКУМЕНТИ ТА ЕКІПІРОВКА СПОРТСМЕНА

4.1 Для допуску до змагань необхідні наступні документи:

– заявка на участь в змаганнях (додаток 1) з допуском лікаря до участі на кожного спортсмена, яку підписує керівник організації, що направляє команду на змагання, завірена печаткою. В заявці вказується прізвище тренера;

– залікова класифікаційна книжка спортсмена, завірена печаткою запис про належність спортсмена до певного клубу, організації (вказується місцезнаходження та назва

клубу, дата зарахування у члени клубу), розділ для запису результатів участі в змаганнях, розділ для записів про присвоєння розрядів та спортивних звань, розділ для запису інформації про дисциплінарні стягнення, розділ про допуск лікаря до змагань на певний період (але не більше, як на шість місяців);

– медична документація: відмітка лікаря на допуск спортсмена, для участі в змаганнях завірена підписом та печаткою, у класифікаційній книжці спортсмена, або як окрема довідка (окремо на кожного спортсмена);

– медична страховка;

– паспорт (для військовослужбовців – посвідчення особи) або військовий квиток та довідка про місце проживання (видається у стройовій частині); спортсмени віком до 16 років подають свідоцтво про народження;

– посвідчення про відрядження (допускається одна на всю команду; або на кожного спортсмена окремо);

4.2 Належність спортсмена до тієї чи іншої команди, для участі у командному заліку серед клубів, необхідно бути членом цього клубу. Місце проживання в даному випадку значення не має.

4.3 Якщо спортсмен не є членом ніякого клубу, то в командних змаганнях він може приймати участь тільки за команду, що відповідає місцю проживання даного спортсмена.

4.4 Якщо змагання передбачають командний залік серед команд, що представляють адміністративні території (область, район, місто), то дані команди можуть бути сформовані паралельно за рахунок спортсменів різних клубів, але обов'язково з відповідним їх місцем проживання (по паспорту та ін.).

4.5 Команди, які є володарями перехідних командних Кубків, зобов'язані здати їх в суддівську колегію в день приїзду на змагання. В протилежному випадку команди до участі в змаганнях не допускаються.

4.6 Команди володарі перехідних командних Кубків, які по тим чи інших причинах не приймають участь в змаганнях, зобов'язані забезпечити доставку Кубків в суддівську колегію змагань, на яких розігрується даний Кубок, до їх початку.

4.7 Учасники змагань зобов'язані мати єдину для команди парадну форму. Форма одягається спортсменами на відкриття та закриття змагань.

4.8 Форма для бігу на дистанції – добровільна.

4.9 Учасники повинні мати при собі одержані раніше медалі і жетони та одягати їх на відкриття змагань.

4.10 Стартові нагрудні номери повинні бути чітко видні й одягнені поверх одягу попереду й на спині учасників. Нагрудні номери не повинні бути більших розмірів, чим 25 X 25 см із числами не менш 14 см висотою. Нагрудні номери не можуть бути згорнуті або складені. Нагрудний номер спортсмена повинен вільно читатися з відстані 20 метрів. Номери забезпечуються організатором змагань, або мати свої, якщо раніше було вказано які номери має та чи інша команди.

5. ПРЕДСТАВНИК КОМАНДИ

Кожна команда, що приймає участь в змаганнях, може мати свого представника, який є керівником команди.

5.2 Якщо «Положенням про змагання» представник не передбачений, то його функції виконує тренер або капітан команди.

5.3 Представник команди є офіційною особою на змаганнях. Він повинен знати і дотримуватись Правил та «Положення про змагання», виконувати всі розпорядження та вказівки суддівської колегії.

5.4 Представник несе відповідальність за моральний стан та дисципліну членів команди та забезпечує їх своєчасну явку на змагання.

5.5 Представник команди приймає участь в проведенні жеребкування та є присутнім на нарадах суддівської колегії (якщо вони проводяться спільно з представниками).

5.6 Представник команди не має права вмішуватись в розпорядження суддів та організаторів змагань. Всі протести та заяви передаються ним в суддівську колегію в письмовій формі.

5.7 Представник команди зобов'язаний:

- повідомляти головного суддю про всіх членів своєї команди, які зійшли з дистанції чи не повернулись після закінчення контрольного часу на фініш;

- безпосередньо брати участь в пошуках членів своєї команди, що не прийшли на фініш;

- доповісти головному судді (старшому судді на фініші) про повернення всіх учасників своєї команди з дистанції та одержати від нього дозвіл на від'їзд до місця проживання спортсменів.

6. СУДДІВЬСКА КОЛЕГІЯ

6.1 До складу суддівської колегії входять:

- головний суддя;
- заступник головного судді;
- заступник головного судді по дистанції;
- головний секретар і секретарі;
- суддя коментатор;
- директор змагань;
- суддя при учасниках;
- старший суддя та судді на старті;
- старший суддя та судді на фініші;
- технік дистанції;
- технік контролер;
- судді на контрольних пунктах (передавачах);
- суддя-хронометрист;
- суддя-інформатор;
- лікар.

6.2 Залежно від масштабу змагань, кількості учасників склад суддівської колегії може бути неповним і залежати від конкретної ситуації. Розподіл обов'язків при неповному складі суддівської колегії здійснює головний суддя.

6.3 Для виконання підготовчої роботи по організації змагань та їх суддівства, вирішення питань, що виникають в ході змагань, і для розгляду спортивно-технічних результатів зі складу суддівської колегії утворюється головна суддівська колегія, в яку входить головний суддя, його заступники, головний секретар, старші судді та представник організатора змагань (як правило – директор змагань). У випадку використання комп'ютерної техніки до складу головної суддівської колегії може бути включено інженера-програміста, який експлуатуватиме основну ЕОМ.

6.4 Головна суддівська колегія формується в залежності від масштабу змагань:

- всеукраїнські та міжнародні – відповідними Комітетами з виду радіоспорту;
- обласні та інші – відповідними регіональними організаціями.

6.5 Рішення головної суддівської колегії приймаються простою більшістю голосів. При рівності голосів членів головної суддівської колегії голос головного судді вважається за два.

6.6 Суддівські бригади комплектуються головним суддею змагань та його заступниками.

6.7 Взаємовідносини між суддями та учасниками змагань повинні бути відповідно офіційними і коректними: давати учасникам поради чи будь-які рекомендації, що впливають на спортивні результати, суддям категорично забороняється.

6.8 Кожен суддя повинен бути дисциплінованим, об'єктивним, вимогливим до себе і до учасників змагань. Він зобов'язаний ретельно підготуватись до виконання своїх обов'язків і чітко знати всі особливості роботи на своїй ділянці.

6.9 В ряді змагань суддівство різних вправ, що проводяться не однозначно, може здійснюватись одним і тим же суддею.

6.10 Під час відкриття і закриття змагань, а також під час роботи в приміщенні суддя повинен бути у встановленій формі одягу – біла сорочка (блузка), темний галстук, брюки (спідниця) темного кольору, і мати відповідний розпізнавальний знак.

6.11 Розміщення та одяг суддів під час їх знаходження на контрольних пунктах (передачах) не повинні демаскувати відповідні об'єкти.

6.12 Судді не мають права:

- покидати робоче місце без дозволу старшого судді;
- надавати учасникам будь-яку допомогу, крім медичної.

7. ГОЛОВНИЙ СУДДЯ

7.1 Головний суддя очолює суддівську колегію, керує змаганнями в цілому і відповідає за їх проведення у відповідності з даними Правилами та «Положенням про змагання».

7.2 Головний суддя зобов'язаний:

- проводити змагання відповідно до Правил та Положення про них;
- особисто, в присутності особи, відповідальної за організацію змагань, перевірити підготовку місць змагань та їх матеріально-технічне забезпечення;
- провести семінар суддів перед початком змагань;
- вносити на розгляд головної суддівської колегії подані протести;
- на підсумковому засіданні суддівської колегії оголосити суддям оцінки їх роботи;
- затвердити програму проведення змагань;
- вибрати та познайомитись з районами проведення змагань.

7.3 Головний суддя має право:

- вносити зміни в програму змагань, якщо вони не суперечать Правилам та «Положенням про змагання»;
- при погодженні з організаторами змагань переносити їх термін у випадках незадовільного стану місць їх проведення, непридатності технічного обладнання та апаратури, порушення норм техніки безпеки і санітарно-гігієнічних вимог, але не більше, як на 24 години;
- переносити терміни початку або зупиняти хід змагань на певний час у випадках несприятливих метеорологічних умов, а також при виникненні ситуацій, що загрожують безпеці учасників, глядачів;
- по ходу змагань здійснювати переміщення суддів;
- не допускати до дальшої роботи суддів, які допустили грубі помилки або не справляються з покладеними на них обов'язками, а також за необ'єктивне суддівство;
- не допускати до подальшої участі в змаганнях спортсменів за порушення Правил змагань і Положення про них, технічну або фізичну невідповідність, недисциплінованість;
- допускати спортсменів (команди) до участі в змаганнях «під протестом»;
- вимагати від своїх заступників і других членів суддівської колегії пояснення, якщо, на його думку, їх поступки чи рішення не відповідають даним Правилам, та змінювати дане рішення.

8. ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО СУДДІ ПО ЗАГАЛЬНИМ ПИТАННЯМ .

(призначається, як правило, з місцевих суддів організації, що безпосередньо проводить змагання).

8.1 Залежно від масштабу змагань можуть призначатись один або декілька заступників головного судді.

8.2 Заступник головного судді зобов'язаний :

- проводити засідання мандатної комісії;
- керувати підготовкою об'єктів змагань;
- проводити інструктаж осіб, що обслуговують автотранспорт, перед виїздом в район змагань;
- виконувати іншу роботу по вказівці головного судді;
- залишатись за головного суддю, виконувати його обов'язки, користуючись всіма правами головного судді.

9. ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО СУДДІ ПО ТЕХНІЦІ

9.1 Заступник головного судді по техніці зобов'язаний:

- забезпечити своєчасну та якісну підготовку апаратури до змагань;
- забезпечити службовий зв'язок між стартом, фінішем та контрольними пунктами;
- контролювати відповідність використовуваної спортсменами техніки викладеним в Правилах та Положенні вимогам;
- давати висновки по заявах та протестах, що стосуються роботи апаратури;
- проводити інструктаж технічного персоналу та керувати його роботою.

10. ТЕХНІК ДИСТАНЦІЇ

10.1 Технік дистанції зобов'язаний:

- одержати у заступника головного судді по техніці передавачі, перевірити їх комплектацію, працездатність та стан джерел живлення;
- напередодні кожного старту забезпечити роботу контрольного передавача для перевірки спортсменами своїх приймачів;
- разом з начальником дистанції забезпечити відправку апаратури до місць старту чи фінішу і до закінчення змагань виконувати розпорядження начальника дистанції.

11. ТЕХНІК-КОНТРОЛЕР

11.1 Технік контролер зобов'язаний:

- по команді начальника дистанції здійснити перевірку роботи та запуск в робочий режим передавачів по точному місцевому часу та встановленому графіку. Про якість їх роботи доповісти головному судді або його заступнику;
- вести постійний контроль роботи передавачів на протязі всього часу змагань;
- забезпечити трансляцію роботи передавачів на старті;
- при перерві в роботі того чи іншого передавача негайно давати по службовому зв'язку команду судді відповідного контрольного пункту на ввімкнення резервного передавача або на усунення несправності, зафіксувати час пропуску роботи і доповісти про це головному судді і начальнику дистанції.

12. ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО СУДДІ ПО ДИСТАНЦІЇ

12.1 Заступник головного судді по дистанції – він же начальник дистанції.

12.2 Начальник дистанції зобов'язаний:

- разом з головним суддею вибрати район змагань, враховуючи кваліфікацію учасників та масштаб змагань;

- своєчасно подати заявку організаторам змагань на інвентар для обладнання старту, фінішу та дистанції;
- виключно самостійно спланувати на карті дистанцію;
- забезпечити збереження інформації про дистанцію як суворої таємниці;
- перевірити дистанцію на місцевості;
- забезпечити правильність постановки дистанції, точність установки старту і фінішу;
- проводити інструктаж суддів та радистів-операторів на контрольних пунктах;
- забезпечити доставку суддів та обладнання на всі пункти дистанції (кожен з суддів чи операторів на контрольному пункті повинен знати місце знаходження на карті тільки свого пункту і не більше)
- приймати участь в розшуку учасників, які не прибули на фініш після закінчення контрольного часу;
- після закінчення змагань з дозволу головного судді давати команду на згортання дистанції, старту і фінішу;
- вирішувати разом з секретаріатом спірні питання, пов'язані з відміткою на контрольних пунктах;
- у випадках виходу з ладу будь якого технічного обладнання дистанції разом з техніком провести дії по усуненню несправності.

13. СУДДЯ НА КОНТРОЛЬНОМУ ПУНКТІ

13.1 Суддя на контрольному пункті підпорядковується виключно начальнику дистанції.

13.2 Суддя на контрольному пункті (КП) зобов'язаний:

- встановити передавач та призму з засобами відмітки в місці, вказаному начальником дистанції;
  - по команді з пункту технічного контролю увімкнути передавач для контролю на старті якості його роботи, а пізніше в робочий режим;
  - невідлучно знаходитись на контрольному пункті поруч з передавачем та забезпечити його безперебійну роботу і збереження на протязі всього часу змагань;
  - у момент відмітки заносити до відповідного протоколу номери спортсменів, що відмічаються, з точністю до однієї хвилини. Якщо суддя не зміг записати номери учасників, він заносить в протокол тільки час їх відмітки;
  - якщо кілька спортсменів відмічаються одночасно – суддя повинен записати в протокол один і той же час для відповідної групи нагрудних номерів, об'єднавши їх фігурною дужкою;
  - реєструвати в протоколі випадки порушення Правил змагань (при цьому він зобов'язаний зробити усне зауваження спортсмену);
  - при наявності службового зв'язку на вимогу «фінішу» повідомляти номери спортсменів, що знайшли даний контрольний пункт, а також про всі факти порушення учасниками Правил змагань;
  - приймати невідкладні заходи по наданню необхідної допомоги потерпілому учаснику;
  - за розпорядженням начальника дистанції приймати участь в пошуку спортсменів, що не повернулися з дистанції;
  - по команді начальника дистанції вимкнути, зняти передавач, призму з засобами відмітки та вийти до місця збору.
- 13.3 Суддям на контрольному пункті заборонено:
- надавати учасникам відомості про спортсменів, які пройшли через контрольний пункт;
  - голосно розмовляти, шуміти, розпалювати вогнище або якимось іншим чином демаскувати місце розташування КП;
  - допускати на КП сторонніх осіб без дозволу на це головного судді та начальника дистанції.

14. ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР

14.1 Головний секретар керує роботою секретаріату, несе відповідальність за своєчасний та правильний підрахунок результатів, а також за підготовку та оформлення документів змагань.

Головний секретар зобов'язаний:

- приймати участь в роботі мандатної комісії;
- проводити жеребкування та складати стартові протоколи;
- забезпечувати членів суддівської колегії необхідною документацією;
- обробляти протоколи змагань, вести облік показників, доповідати про спортивно-технічні результати на засіданнях суддівської колегії;
- обробляти звітну документацію змагань;
- при відсутності головного судді приймати протести;
- вести таблиць обліку роботи суддів;
- заносити в кваліфікаційні книжки спортсменів їх результати в змаганнях та робити відмітки про суддівство в суддівських білетах;
  - після закінчення змагань видавати представникам команд результати змагань;

Під час проведення змагань всеукраїнського та міжнародного масштабу в розпорядження головного секретаря призначаються помічники – секретарі. До їх обов'язків належить:

- прийом заявок на участь в змаганнях;
- проведення жеребкування;
- складання протоколів стартів;
- видача нагрудних номерів учасникам та розпізнавальних знаків суддям;
- підрахунок на фініші під час змагань поточних результатів;
- надання допомоги головному секретарю в підведенні підсумків змагань;
- підготовка засобів наглядної інформації;
- забезпечення судді-коментатора даними про учасників змагань, попередніми результатами.

15. БРИГАДА СУДДІВ НА СТАРТІ

15.1 До складу бригади суддів на старті входять:

- старший суддя;
- суддя на видачі контрольних талонів;
- суддя на пункті зберігання апаратури;
- технік контролер.

15.2 Старший суддя на старті підпорядковується головному судді змагань. До його обов'язків входить:

- організація роботи бригади суддів;
- обладнання місця старту;
- одержання в секретаріаті контрольних талонів, а у начальника дистанції – контрольної карти і технічної інформації, яку він повинен повідомити учасникам змагань (частоти передавачів, які передавачі які вікові групи не повинні шукати, аварійний азимут, які групи в які коридори стартують і т. п.) ;
  - своєчасно викликати чергових учасників на старт;
  - у випадку використання в змаганнях комп'ютерної та іншої електронної техніки разом з персоналом, який безпосередньо її експлуатуватиме, завчасно перевірити її працездатність у всіх штатних режимах; при будь-якій несправності забезпечити роботу старту вручну.

15.3 Старший суддя має право не допускати до старту учасника, без належної екіпіровки (робочого родіоприймача, головних телефонів, нагрудний номер засобів відмітки, для дітей – компас).

15.4 Старший суддя на старті закінчує роботу своєї бригади з дозволу головного судді.

16. БРИГАДА СУДДІВ НА ФІНІШІ

До складу бригади суддів на фініші входять:

- старший суддя на фініші;
- суддя-інформатор;
- суддя-реєстратор номерів;
- суддя-хронометрист;
- секретар;
- суддя по збору карт та контрольних талонів (жетонів, чипів).

Старший суддя на фініші підпорядковується головному судді. До його обов'язків входить організація роботи бригади і обладнання місця фінішу.

Він зобов'язаний:

- своєчасно одержати один екземпляр стартового протоколу;
- звірити зі стартом точний час і час старту першого учасника;
- заповнити свій екземпляр стартового протоколу з зазначенням часу старту кожного учасника;
- одержати фінішний годинник, перевірити його роботу;
- періодично перевіряти синхронність роботи основного та запасного годинників, звіряти їх з точним часом;
- якщо в змаганнях використовується комп'ютерна чи інша електронна техніка разом з персоналом, що безпосередньо її експлуатуватиме, перевірити її роботу у всіх штатних режимах; якщо проявляються якісь несправності техніки – забезпечити роботу фінішу, підрахунок результатів вручну.

Старший суддя на фініші повинен забезпечити готовність своєї бригади до роботи не пізніше, ніж за 30 хвилин до передбачуваного приходу перших учасників на фініш.

Старший суддя на фініші по мірі прибуття спортсменів на фініш забезпечує перевірку відміток в контрольних талонах та веде облік спортсменів.

Суддя-інформатор знаходиться в 10-25 метрах перед лінією фінішу і називає номери спортсменів, що наближаються.

Суддя-реєстратор фіксує номери спортсменів в порядку перетину ними лінії фінішу.

Суддя-хронометрист під час перетину учасниками лінії фінішу оголошує час фінішу з точністю до 1 секунди. Суддя на фініші приймає в учасників карти і контрольні талони та складає їх в порядку приходу спортсменів.

Секретар зі слів судді-хронометриста записує час фінішу та підраховує результат.

У випадках обладнання фінішу комп'ютерною технікою, а також при одиночному старті чи в змаганнях з невеликою кількістю учасників, робота фінішної бригади здійснюється скороченим складом.

Старший суддя на фініші закінчує роботу своєї бригади після фінішу останнього учасника і здає попередні результати головному секретарю.

17. СУДДЯ-КОМЕНТАТОР

Суддя-коментатор входить до складу секретаріату і підпорядковується головному секретарю. Він організовує та забезпечує інформацією учасників, глядачів та представників преси про умови, хід та результати змагань, а також відповідає за достовірність, своєчасність та повноту цієї інформації.

Суддя-коментатор зобов'язаний:

- добре ознайомитись з «Положенням про змагання», правилами змагань, складом учасників змагань, суддів, їх спортивною та суддівською кваліфікацією, спортивними досягненнями, оволодіти іншою необхідною інформацією (про організаторів змагань, спонсорів і т. п.);
- інформувати учасників, глядачів і представників преси про хід змагань та попередні результати;
- оголошувати розпорядження та вказівки суддівської колегії відповідно програми, розкладу змагань та дотримання порядку.

Суддя-коментатор повинен так організувати інформацію, щоб вона сприяла пропаганді радіоспорту.

18. ДИРЕКТОР ЗМАГАНЬ

Директор призначається від організації, яка проводить змагання, для загального керівництва, матеріально-технічного та культурно-побутового забезпечення. Він сприяє забезпеченню та дотриманню необхідних заходів безпеки.

Директор змагань зобов'язаний:

- організувати зустріч та розміщення учасників змагань та суддів;
- забезпечити зберігання суддівської спортивної техніки та інвентар (передавачі, обладнання старту, фінішу, КП і т. п.);
- забезпечити приміщення для проведення змагань та роботи суддівської колегії справною матеріальною частиною, необхідними вимірювальними приладами, а також канцелярськими приладами;
- забезпечити медичне обслуговування змагань;
- організувати триразове гаряче харчування учасників змагань, згідно з встановленими нормами відповідно до виділених коштів, забезпечити контроль за його здійсненням, а при необхідності організувати видачу сухого пайка;
- організувати культурно-масове забезпечення змагань, висвітлення їх ходу в місцевій пресі, по радіо та телебаченню;
- забезпечити виконання розпорядку дня і програми змагань, бути присутнім на засіданнях головної суддівської колегії та на нарадах з представниками команд;
- по можливості сприяти в придбанні проїзних білетів та організованому роз'їзду учасників змагань.

19. СУДДЯ ПРИ УЧАСНИКАХ

19.1 Суддя при учасниках:

- бере участь у роботі мандатної комісії;
- веде облік розміщення команд і їх представників;
- забезпечує своєчасну відправку спортсменів на відкриття та закриття змагань, до місць стартів, на культурно-масові заходи, веде персональний облік від'їзду спортсменів з району змагань і своєчасно відправляє в готель автобуси з командами, члени яких фінішували в повному складі.

20. ЛІКАР ЗМАГАНЬ

20.1 Лікар змагань відповідає за медичне забезпечення змагань.

20.2 Він зобов'язаний:

- приймати участь в роботі мандатної комісії з метою перевірки правильності оформлення документів, що регламентують допуск учасників до змагань;

- при невідповідності місць змагань санітарно-гігієнічних норм та вимогам письмово доповісти оргкомітету про неможливість проведення змагань в даному місці;
  - забезпечити медичну допомогу при захворюваннях та травмах і дати рішення про можливість дальшої участі спортсменів у змаганнях;
  - у випадку різкої зміни метеорологічних умов, небезпечного погіршення стану дистанції, коли безпека учасників не може бути гарантована, поставити питання перед головною суддівською колегією про відміну змагань чи перенесення їх на інший час (в інше місце). У випадку неприйняття головною суддівською колегією заходів по забезпеченню безпеки спортсменів письмово доповісти організатору змагань;
  - контролювати якість їжі в місцях організованого харчування учасників змагань;
- 20.3 Лікар змагань має право заборонити спортсмену участь у випадках:
- наявності скарг на погане самопочуття.
  - захворювання під час змагань чи загострення хронічного захворювання;
  - виявлення ознак чи наслідків вживання алкоголю або стимулюючих засобів;
  - одержання спортсменом травми;
- 20.4 Рішення лікаря по охороні здоров'я учасників змагань обов'язкові для суддівської колегії.

21. МАНДАТНА КОМІСІЯ

- 21.1 До складу мандатної комісії входять заступник головного судді (голова), головний секретар, суддя при учасниках та лікар.
- 21.2 Мандатна комісія перевіряє наявність та правильність оформлення представлених документів і складає список учасників змагань. Результати перевірки доповідається на засіданні суддівської колегії.
- 21.3 Складений мандатною комісією список спортсменів, допущених до змагань, є основним вихідним документом, що визначає склад учасників змагань.
- 21.4 Вказівки мандатної комісії, що стосуються представлених документів та їх оформлення, є обов'язковими для всіх представників, команд та учасників змагань.

22. ЖЕРЕБКУВАННЯ

- 22.1 Для встановлення черговості стартів кожного спортсмена (команди) проводиться жеребкування в терміни, визначені головною суддівською колегією.
- 22.2 Жеребкування може проводитись вручну, або за допомогою комп'ютера.

23. ПРОТЕСТИ

- 23.1 Протести подаються тільки представником команди, а при його відсутності – капітаном команди. Учасники змагань, які виступають тільки в особистій першості, можуть подавати протести самостійно.
- 23.2 Протести подаються тільки в письмовій формі:
- протест пишуть на ім'я головного судді змагань і подають головному секретарю, або старшим суддям. Головний секретар (старші судді) при прийомі протесту повинні проставити на ньому час подачі та терміново ознайомити з ним головного суддю;
- 23.3 Протест може бути прийнятий до розгляду не пізніше до засідання, вказаного в денному розпорядку, та затвердження результатів вправи головною суддівською колегією. Протест повинен бути розглянутим в день подачі протесту.
- 23.4 Особа, що подала протест, може взяти його назад з дозволу головного судді, але тільки до початку його розгляду.

23.5 Якщо протест неможливо розглянути негайно, спортсмен (команда) допускається до змагань (продовжує виступати в них) «під протестом», а їх результат може бути зарахованим лише після рішення, прийнятого по протесту.

23.6 Не приймаються до розгляду протести:

- подані після встановленого терміну;
- в яких не вказано, який пункт Правил чи «Положення про змагання» протестуючий вважає порушеним.

24. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗМАГАНЬ

24.1 Перед вибором району змагань необхідно в'янути в лісництві, сільраді і т.п. особливості запланованої місцевості. Забороняється планування дистанції через залізничні шляхи і дороги з інтенсивним рухом, через недостатньо замерзлі ріки, озера та важко прохідні болота. На дистанції не повинно бути закритих об'єктів, малопомітних перешкод.

24.2 При наявності на дистанції доріг з рухом автомобільного, мотоциклетного та інших видів транспорту в місцях найбільш імовірного пересічення їх спортсменами встановлюють спеціальні попереджувачі знаки, а на найнебезпечніших ділянках виставляють спеціально призначених суддів-контролерів.

24.3 Категорично забороняється купання в будь-яких водоймах та розведення вогнищ у вогнебезпечний період.

24.4 Всі учасники змагань повинні бути ознайомлені з границями постановки дистанції та шляхами виходу на фініш чи спеціальний пункт збору з будь-якої ділянки дистанції.

24.5 На старті, фініші і пункті збору мати мегафони, гучномовні пристрої і т.п., які використовувати при розшуку спортсменів, що заблудились.

24.6 На контрольних пунктах (КП) обов'язково мати медичні аптечки.

24.7 Кожний суддя несе повну відповідальність за забезпечення умов безпеки на своїй ділянці роботи.

25. СТЯГНЕННЯ

25.1 За порушення учасниками Правил чи «Положення про змагання», спортивної етики, дисципліни і порядку, чи використання мобільних телефонів, чи невиконання вказівок суддівської колегії, на винних можуть бути накладені такі стягнення:

- попередження;
- усунення від участі в даній вправі;
- зняття з змагань з анулюванням показаних результатів.

25.2 Накладати стягнення, вказані в вище указаних пунктах, мають право члени головної суддівської колегії, а в останньому пункті – тільки головний суддя.

25.3 За порушення представниками команд (тренерами) дисципліни і порядку чи за невиконання вказівок суддівської колегії головний суддя має право накласти на винних такі стягнення:

- зауваження;
- попередження;
- дискваліфікація.

25.4 Про накладені стягнення роблять запис в залікову книжку спортсмена, протокол змагань, а також організатором змагань чи головним суддею повідомляється відповідній особі, що направила спортсмена (представника, тренера) на змагання.

II. СПОРТИВНА РАДІОПЕЛЕНГАЦІЯ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Спортивна радіопеленгація (СРП) – це вид змагань з радіоспорту, який полягає в пеленгації та пошуку за допомогою радіоприймача-пеленгатора, карти і компаса замаскованих на місцевості контрольних пунктів (КП), обладнаних радіопередаючими пристроями.

1.2 Змагання зі спортивної радіопеленгації проводяться по таких вправах:

- пошук передавачів на дистанції діапазону 3,5-3,6 МГц (80 м)
- пошук передавачів на дистанції діапазону 144,0-146,0 МГц (2 м)
- спринт – 3,5-3,6 МГц (80м)
- спортивне радіоорієнтування 3,5-3,6 МГц (80 м) та 144,0-146,0 МГц (2 м), вільний та заданий напрямок пошуку.

1.3 В програму змагань включаються вправи на дистанціях (коротка, середня, подовжена), спринт, спортивне радіоорієнтування, естафета та інші.

1.4 Програма змагань визначається « Положенням про змагання».

2. МІСЦЕВІСТЬ ТА ДИСТАНЦІЯ ЗМАГАНЬ

2.1 Змагання зі СРП проводяться на місцевості, яка має ліс, чагарники, яри, горби та ін. Місцевість для змагань підбирається з таким розрахунком, щоб уникнути перешкод, що представляють небезпеку для здоров'я спортсменів, а також різних штучних об'єктів, які можуть вплинути на об'єктивне проведення змагань чи безпеку спортсменів (залізничні шляхи, автостради, прямовисні скелі, водні перешкоди, дікі тварини та ін.).

2.2 Дистанцією називається не позначений на місцевості найкоротший шлях, який проходить від лінії старту через пункти розташування передавачів (КП) до лінії фінішу по оптимальному варіанту пошуку. Повний підйом по самому короткому практично здійснюваному маршруту не повинен перевищувати 6% від довжини траси.

2.3 Складність дистанції визначається ступенем пересіченості, розмірами відкритих ділянок, наявністю ділянок різного ступеня прохідності.

2.4 При оптимальному варіанті пошуку дистанція не повинна виходити за межі робочого поля карти даного району змагань, проходити через небезпечні ділянки місцевості, водні перешкоди і непрохідні болота, райони старту і фінішу, та заборонені для бігу території (посіви, лісопосадки молодняку, огорожі і т. п.)

2.5 Дистанція пошуку для кожного дня змагань повинна змінюватись. При повторному використанні району, планування дистанції міняється і відрізняється від раніше поставленої дистанції, розташуванням передавачів (КП) на місцевості.

2.6 Довжина дистанції та кількість передавачів встановлюється з урахуванням масштабу змагань, пересіченості місцевості, віку та рівня підготовки учасників в таких межах:

Вікові категорії	Довжина дистанцій (км)			Кількість радіопередавачів(КП)
	Коротка	Середня	Подовжена	
Юніори Ч19	4-6	8-10	10-14	4...5 + F
Дорослі Ч20	5-7	9-12	12-18	5 + F
Ветерани Ч40	4-6	8-10	10-14	4...5 + F
Ветерани Ч50	4-6	6-9	10-12	4...5 + F

Ветерани Ч60	3-5	5-7	7-9	3...4 + F
Ветерани Ч70	3-5	4-6	6-8	3...4 + F
Юніори Ж19	4-6	6-9	10-12	4...5 + F
Дорослі Ж20	4-6	6-9	10-12	4...5 + F
Ветерани Ж35	4-6	6-9	10-12	4...5 + F
Ветерани Ж50	3-5	5-7	7-9	3...4 + F
Ветерани Ж60	3-5	4-6	6-8	3...4 + F

2.7 Під час змагань вихід в район розташування дистанції представникам команд, тренерам та іншим учасникам змагань, крім тих, що стартували, заборонений.

3. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ СТАРТІВ

3.1 При наданні списку учасників організаторам змагань, керівники команд надають старту послідовність учасників по категоріях.

3.2 Підготовка старту списку стає важливою для будь-якого чемпіонату, щоб гарантувати справедливість і уникнути будь-які можливі маніпуляції. Щоб виконати ці вимоги, пропонується наступна процедура жеребкування, і зі способом даного жеребкування організаторам змагань бажане ознайомитися до початку змагання. Хоча вона є досить складною – особливо в писемній формі – організатори скоро одержать досвід, як працювати з даною системою. Крім того, очікується, що підходяще програмне забезпечення буде запропоновано Робочою групою Комітету СРП.

3.3 Старти для різних груп спортсменів можуть проводитись одночасно на різних діапазонах і по різних дистанціях, або на одному діапазоні.

3.4 Старт може бути одиночним, при якому всі учасники стартують по одному від кожної категорії або груповим, при якому учасники стартують по два і більше від кожної категорії.

3.5 В усіх випадках для всіх спортсменів однієї і тієї ж категорії стартовий коридор повинен бути єдиним.

3.6 Інтервал між стартами може складати один або декілька циклів роботи передачачів (встановлюється суддівською колегією).

3.7 Порядок стартів категорій учасників встановлюється головним суддею відповідно до «Положення про змагання», кількості учасників, кількості дистанцій та інших особливостей проведення змагань.

3.8 Черговість стартів окремих учасників визначається жеребкуванням. Жеребкування для різних категорій спортсменів (чоловіків, жінок і т. д.) проводиться окремо для кожного дня змагань.

3.9 Учасники однієї категорії стартують з інтервалом у 5 хвилин.

3.10 Усі учасники однієї й тієї ж категорії повинні стартувати в той же самий стартовий коридор і на початку тієї ж самої хвилини 5-хвилинного циклу.

3.11 В особистих змаганнях черговість стартів в кожній категорії визначається жеребкуванням не залежно від кваліфікації спортсменів, крім випадків належності до тієї чи іншої команди.

3.12 В особисто-командних і командних змаганнях після жеребкування команд, розклад стартів складають так, щоб учасники однієї і тієї ж команди, але різних категорій, не стартували одночасно. Для цього змінюють час старту на 5-15 хвилин однієї з категорій відносно іншої.

3.13 Якщо два чи більше учасників однієї команди одержать по жеребу сусідні номери, між ними вставляються учасники другої команди, яка одержала наступний номер.

3.14 Спортсмени, що виступають в особистому заліку в особисто-командних змаганнях, на загальних підставах приймають участь в жеребкуванні. Якщо при цьому спортсмен, що виступає в особистому заліку, одержить номер, сусідній з номером спортсмена своєї команди, слід поступати як сказано в п. 3.12.

3.15 Учасники змагання, що брали участь у неофіційному заліку, не повинні стартувати раніше, чим через 15 хвилин після того, як стартував останній офіційний учасник.

3.16 Після закінчення жеребкування складаються стартові протоколи.

4. ТРЕНУВАЛЬНІ Й ПОКАЗОВІ ЗМАГАННЯ

4.1 Для тренувальних цілей організатор змагань пропонує показові (тренувальні) змагання на обох діапазонах за день до першого дня змагання, щоб продемонструвати особливості передавача, установки передавачів і антен, спосіб оцінки й інші особливості, які будуть використовуватися в змаганнях. Якщо можливо, повинні бути показані також тип місцевості і якість карти.

4.2 Учасники змагань, члени журі, керівники команд, посадові особи і представники ЗМІ запрошуються на показові змагання.

4.3 У показових змаганнях командам надаються рівні можливості.

4.4 Передавачі, антени, прапори, реєстраційні автоматичні пристрої, використовувані в показових змаганнях, їх установка й регулювання повинні бути ідентичні використовуваним на змаганнях.

5. СТАРТ

5.1 По прибуттю в район змагання, учасники повинні розмістити свої приймачі в місці, позначеному для них суддею. Запасні приймачі й компоненти, ясно відзначені як власність окремої команди або учасника, повинні бути поміщені в позначенім місці тільки поза стартовою лінією близько стартового коридору. Усі передавачі не повинні випромінювати сигнал, поки здача апаратури не закінчена.

5.2 Усі учасники повинні мати принаймні 45 хвилин для спокійної підготовки й розминки в області старту.

5.3 На старті повинна бути вказана наступна інформація:

- контрольний час;
- частоти передавачів;
- кількість передавачів і діапазон для кожної категорії;
- стартовий список;
- час першого старту (за місцевим часом);
- взірець прапора (призми) і пристроїв відмітки;
- годинник, що показує офіційний час змагання;

5.4 Старт повинен бути організований з урахуванням часу на попередню підготовку. Прізвища учасників повинні називатися або показуватися. За лінією підготовки до старту, дозволено перебувати учасникам, що тільки стартують, і представникам ЗМІ під керівництвом організаторів.

5.5 Учасники повинні ввійти в зону підготовки до старту за 10 хвилин до їхнього офіційного старту. У цей час їм повинні видати їхні приймачі й карти.

5.6 Старт повинен бути організований так, щоб учасники, що стартують пізніше, і інші глядачі не могли бачити карти й вибір маршруту, що стартують.

5.7 Коли дається стартовий сигнал, учасники можуть включити свої приймачі й повинні бігти по стартовому коридору. Учасники не повинні зупинятися в стартовому коридорі.

5.8 Учасники, які помітили збій (відмова) у роботі приймача, можуть вернутися в межах їх власного часу до стартової лінії й взяти свій запасний приймач або запчастини в судді. Суворо заборонено одержувати або надавати будь-яку допомогу кому-небудь або від кого-небудь крім судді.

5.9 Організатори повинні забезпечити як мінімум два стартові коридори. Коридори не повинні бути довше 250 метрів. Кінець кожного коридору не повинен бути видимим ні від району старту, ні з будь-якої частини іншого коридору(ів). Територія наприкінці стартових коридорів повинна бути нормальною для бігу. Кінець стартового коридору повинен бути добре відзначений.

5.10 Учасники, які спізнюються свого старту через власну помилку, повинні бути допущені до старту. Фінішний час цих спізнілих учасників повинен бути розрахований так, начебто вони стартували в їхній первинний час старту.

5.11 Учасникам, які спізнюються на свій час старту через помилку організатора, повинен бути наданий новий час для старту.

6. РОЗМІЩЕННЯ І ПОРЯДОК РОБОТИ ПЕРЕДАВАЧІВ

6.1 Відстань від старту до найближчого передавача повинна бути не менше 750 метрів, а між сусідніми передавачами однієї і тієї ж дистанції та фінішу не менше 400 метрів. Передавачі на різних діапазонах повинні бути розташовані не менше ніж на відстані 200 метрів один від одного.

6.2 Передавач привідного маяка розміщують на початку фінішного коридору. Маяк не маскується.

6.3 Для визначення передавача на місцевості на віддалі до 4-х метрів від нього встановлюється знак у вигляді тригранної призми зі стороною 30x30 см. Кожна сторона призми – двоколірна (помаранчово-біла).

6.4 На кожній стороні призми вказується номер передавача та діапазон, та вона повинна бути добре видна від передавача.

6.5 Засоби відмітки (штампи, компостери та ін.) для реєстрації факту знаходження передавача (КП) розміщуються на кронштейні призми або вивішуються над нею на висоті не більше 50 см. Кількість засобів відмітки повинна бути такою, щоб не викликати затримки учасників.

6.6 Передавачі працюють по черзі по одній хвилині, або скороченим циклом по 12 або 30 сек., що визначається Положенням, на одній або рознесених частотах.

Такий графік роботи передавачів:

- перша хвилина – передавач №1 з позивним МОЕ
- друга хвилина – передавач №2 з позивним МОІ
- третя хвилина – передавач №3 з позивним МОС
- четверта хвилина – передавач №4 з позивним МОХ
- п'ята хвилина – передавач №5 з позивним МО5

З шостої хвилини робота в даній послідовності повторюється, тобто на шостій хвилині працює передавач №1 і т. д.

6.7 Фінішний (привідний) «маяк» працює безперервно позивним МО на окремій від решти передавачів частоті.

6.8 Режим роботи передавачів – телеграфний. На діапазоні 3,5-3,6 МГц – А1, на діапазоні 144,0-146,0 МГц – А1 або А2. В паузах, ні передавач ні його антени не повинні випромінювати ніяких електромагнітних коливань.

6.9 Вихідна потужність на 3,5 МГц 1-5 Вт., 144 МГц 0,25-1 Вт. Напередодні старту для учасників повинен вмикатися контрольний передавач.

6.10 Антени передавачів – кругового випромінювання. На діапазоні 3,5 МГц – вертикальної поляризації, на діапазоні 144 МГц – горизонтальної та мати однакові параметри та висоту над рівнем землі 2-3 метри.

6.11 Установлена антена не повинна замінятися протягом змагання.

6.12 Організатор змагань несе відповідальність і повинен гарантувати що всі передавачі відповідають Регламенту радіозв'язку, який діє на території України, що відповідає їх електричним параметрам та їх ідентифікації.

6.13 Перевірка працездатності передавачів здійснюється до прибуття спортсменів на старт, а включення в робочий режим після здачі спортсменами своїх приймачів на пункті зберігання апаратури.

6.14 Передавачі повинні працювати послідовно з похибкою не більше 5-х секунд.

6.15 Робота передавачів, за винятком привідного маяка, повинна припинитись по закінченні контрольного часу останнього стартуючого учасника. Передавач привідного маяка продовжує роботу до повного збору всіх спортсменів на фініші.

6.16 Робота передавачів та привідного маяка повинна прослуховуватись на старті типовим приймачем з гучністю сигналу не менше 5 балів по дев'ятибальній шкалі.

6.17 Контроль за роботою передавачів ведеться з пункту технічного контролю приймачем з ненаправленою антеною на протязі всього часу змагань.

6.18 В змаганнях обласного масштабу і нижче при пропуску в загальній складності шести і більше сеансів роботи одного чи кількох передавачів, дальший старт відмінюється і результати даної вправи анулюються. В змаганнях всеукраїнського масштабу вправа вважається такою, що не відбулася, при 4-х, а міжнародного – 3-х і більше пропусках.

6.19 В окремих випадках питання відміни вправи вирішується головним суддею змагань після погодження з вищестоящою організацією, що проводить змагання.

7. КАРТА ЗМАГАНЬ

7.1 Карти та додаткова інформація друкується згідно міжнародній специфікації для карт затвердженою міжнародним союзом спортивного орієнтування (IOF). Для змагань використовуються кольорові спортивні карти масштабу 1:10000 та 1:15000, а для подовженої дистанції допускаються карти масштабу 1:20000.

7.2 Спортивна карта повинна бути точною, детально і добре читатись, з визначеним масштабом. На карті відображаються всі об'єкти, які чітко помітні на місцевості і можуть бути зображені в масштабі карти. Допускається також нанесення поза масштабних орієнтирів.

Всі зміни, що сталися на місцевості після корегування та виготовлення карти (нові дороги, просіки, забудови і т. д.), повинні бути нанесені на контрольну карту. Карта місцевості видається кожному спортсмену за 10 хвилин разом з викликом на старт.

Контрольна карта з нанесенням точок старту і фінішу розміщується на окремому столі поруч з місцем видачі контрольних талонів на старті.

Старт позначається трикутником (знак 701), фінішний бакен – одинарним кругом (знак 702), фінішний коридор – пунктирною лінією (знак 705), фініш – двома колами зі спільним центром (знак 706). [Згідно умовних знаків зі спортивного орієнтування Міжнародної федерації орієнтування].

У день змагання використання будь якої карти району змагання учасниками або керівниками команди не дозволяється доти, поки не дозволить організатор.

8. СТАРТОВІ КВИТКИ (ТАЛОНИ) І ПРИСТРОЇ ДЛЯ ВІДМІТКИ

8.1 Тільки затверджені Робочою групою СРП стартові квитки (талони) і пристрої відмітки можуть бути використані в змаганнях (див. Додаток).

8.2 Стартовий квиток (талон) разом з картою змагання повинен бути розданий спортсменові не пізніше, чим за 10 хвилин до його старту.

8.3 Якщо використовуються неелектронні або комплексні системи, учасникам дозволяють підготувати стартовий квиток (талон), наприклад, написати що-небудь на ньому, зміцнити його або помістити його в сумку, але не зменшуючи розмір стартового квитка (талона).

8.4 Якщо використовуються електронні системи, учасники повинні мати можливість ознайомитися з ними на тренуванні (у показових змаганнях).

8.5 Учасники повинні самі відповідати за відмітку у своїх стартових квитках (талонах) на кожному передавачі, використовуючи передбачене правилами пристрій маркування. Вони повинні відповідати за правильне маркування, яке повинне бути добре помітне.

8.6 Відсутність відмітки або незрозуміла контрольна відмітка не будуть розглядатися, за винятком того, коли можна із упевненістю встановити, що учасник відзначився на передавачі й що відсутність відмітки або незрозуміла відмітка – не помилка учасника.

8.7 Коли використовуються системи з видимими компостерними відмітками, принаймні частина відмітки повинна бути у відповідному секторі талона для цього передавача або в порожньому запасному секторі. Допускається одна помилка для учасника, наприклад, відмітка поза необхідним сектором або на границі секторів, якщо всі інші оцінки можуть бути ідентифіковані чітко. Учасник, який намагається добитися переваги неточною відміткою, може бути дискваліфікований.

8.8 Учасники, які втрачають свої стартові квитки (талони), повинні бути дискваліфіковані.

9. КОНТРОЛЬНИЙ ЧАС

9.1 З метою обмеження тривалості змагань пошук передавачів обмежується контрольним часом, який встановлюється начальником дистанції і, залежно від складності дистанції (пересіченої місцевості) та програми змагань, повинен бути в межах 60-150 хвилин. На подовженій дистанції до 180 хвилин.

9.2 Контрольний час вважається перевищеним, якщо результат спортсмена є більшим від встановленого хоча б на одну секунду.

Результат спортсмена, що перевищує контрольний час, анулюється.

Спортсмен який знайшов хоча б один КП результат не анулюється, а місце визначається після тих спортсменів які знайшли більше КП, при умові що спортсмен не перевищив контрольний час.

Контрольний час не може бути змінений після старту першого учасника.

10. ОРГАНІЗАЦІЯ СТАРТУ І ПРОХОДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЇ

10.1 Після звірки часу учасники повинні здати свої приймачі, в тому числі і резервні, на пункт зберігання апаратури, після чого доступ до них припиняється. Перед здачею приймача учасники мають право перевірити його справність та працездатність, за рішенням суддів, якщо ще не працюють передавачі.

10.2 Учасникам дозволяється використовувати як саморобні, так і промислові приймачі, мати при собі, та у випадку необхідності використовувати будь-які деталі до приймачів, джерела живлення, антени й інструмент, користуватись олівцем, годинником, компасом і планшетом для карти. Приймачі повинні відповідати технічним вимогам до апаратури для змагань з СРП.

10.3 Будь який приймач, що створює перешкоди в діапазоні 3,5 МГц або 144 МГц на відстані 10 метрів або більше, не повинен використовуватися на змаганнях.

10.4 Суддівська колегія може вимагати перевірку приймача будь якого учасника до його використання на змаганнях.

10.5 За 10 хвилин до старту чергові учасники викликаються на старт за одержанням (контрольного талону), карти, перевіріці чипу. З цього моменту допомога тренера спортсменам забороняється.

10.6 За одну хвилину до старту спортсмен одержує на пункті зберігання свій приймач і прямує до лінії старту.

10.7 На змаганнях всеукраїнського і міжнародного масштабів старт дається за допомогою автоматичних стартових пристроїв. Старт дається в момент початку роботи передавача № 1.

10.8 Після знаходження встановленої Положенням кількості передавачів, спортсмени, використовуючи сигнали фінішного «приводного маяку», повинні прийти до фінішу. Обов'язково зробити відмітку на початку фінішного коридору та пробігти його до кінця. Закінченням дистанції є перетин лінії фінішу, або відміткою в електронній системі реєстрації.

10.9 Фінішний коридор починається від фінішного бакену і закінчується на лінії фінішу. Його початок не має бути ширший, ніж 10 метрів. Він має бути чітко розмічений з обох сторін непереривною стрічкою. Останні 20 метрів мають бути прямими. Коридор має бути більше ніж 250 метрів і його довжину повинен вказати суддя на зборах представників команд у день перед змаганнями.

10.10 Фінішний коридор має бути шириною щонайменше 3 метри і повинен знаходитися під прямим кутом до напрямку фінішної прямої. Точна позиція лінії фінішу має бути очевидна учасникам, що наближаються до неї. Учасники змагань у фінішному коридорі можуть бігти тільки в напрямі від фінішного бакену до лінії фінішу.

10.11 Після того, як учасник перетнув фінішну рису, стартовий квиток і, при необхідності, карта змагання місцевості повинні бути передані організаторам.

10.12 Час фінішу фіксується з точністю до 1 секунди та оголошується зразу після перетину спортсменом лінії фінішу.

10.13 При проходженні дистанції спортсмени зобов'язані:

- своєчасно повідомляти суддям про всі випадки порушення Правил змагань;
- знайшовши передавач (КП), перевірити його позначення;
- правильність та чіткість відмітки на контрольному талоні;
- оберігати від випадкових пошкоджень карту, контрольний талон або чип;
- здати судді контрольний талон, або зняти інформацію з чипа зразу після перетину лінії фінішу.

10.14 В ході змагань учасникам забороняється:

- надавати будь-яку допомогу один одному, крім медичної;
- користуватись сторонньою допомогою, крім медичної;
- виходити в район розгорнутої дистанції до старту і після її проходження до закінчення змагань;
- одержувати будь-які відомості про дистанцію змагань, крім поданої офіційної інформації суддівською колегією;
- пеленгувати передавачі не зданими на пункт зберігання приймачами (при подібних порушеннях, допущених спортсменом, тренером, представником команди чи будь-якою іншою особою даної команди, результат всієї команди анулюється);
- перетинати території з польовими культурами, городи, сади та інші заборонені території;
- використовувати будь-які засоби пересування;
- змінювати позначення КП і засобів відмітки, псувати їх;

- вимикати або виводити з ладу передавачі, а також змінювати їх розташування;
- вказувати або розпитувати про місця розташування передавачів та порядок їх пошуку.

10.15 Дозволяється використовувати супутникові пристрої та спорядження, яке не містить цифрову карту місцевості.

11. ПРАВИЛА ЮНАЦЬКИХ ЧЕМПІОНАТІВ СРП

11.1 Дані Правила базуються на міжнародних Правилах для чемпіонатів зі спортивної радіопеленгації.

11.2. Категорії:

Жінки (Ж)	Чоловіки (Ч)	Вік
Ж14	Ч14	14 і молодші
Ж16	Ч16	16 і молодші

11.3 Учасники змагань належать до конкретної категорії аж до кінця календарного року, в якому вони досягають цього віку.

11.4 Передавачі, включаючи маяк на фініші, повинні бути розташовані на відстані не менше ніж 400 метрів один від одного. Найближчий до старту передавач повинен бути розташований на відстані не менше, ніж 500 метрів від старту.

11.5 Кількість передавачів і довжина трас визначається окремо для кожної категорії:

Категорія	Кількість передавачів	Довжина траси за оптимальним шляхом
Ж14	3...4 + фінішний бакен	3...4 км
Ж16	3...4 + фінішний бакен	3...5 км
Ч14	3...4 + фінішний бакен	3...5 км
Ч16	3...5 + фінішний бакен	4...6 км

12. ПРАВИЛА ЗМАГАНЬ ЗІ СПОРТИВНОГО РАДІООРІЄНТУВАННЯ

(Foxoring)

Базові поняття

12.1 Спортивне радіоорієнтування (СРП «Foxoring») – одна із вправ змагань зі спортивної радіопеленгації (СРП), яка має такі головні особливості:

- на старті учасник змагань отримує карту, на якій позначено (нанесено) старт, фінішний бакен, і номінальне розташування мікропередавачів (далі передавачі);
- передавачі (крім фінішного бакену) розміщуються на місцевості близько до їх номінального розташування, позначеного на картах кружечком;
- усі передавачі крім фінішного бакену мають малу потужність, тож сигнал можливо почути лише поблизу місця розташування антени. Усі передавачі здійснюють безперервну подачу сигналу.

Потужність передачі радіосигналу кожного передавача регулюється наступним чином:

- сигнал має бути чітко чути у зоні його номінального розташування, позначеного на карті, а ТАКОЖ на відстані 30 м від місця його фактичного розташування на місцевості;

– сигнал передавача HE МАЄ бути чутно на відстані 250м від місця його фактичного розташування на місцевості;

– орієнтуючись на місцевості за допомогою карти, учасники змагань мають досягти місця номінального розташування передавача і потім відшукати передавач за допомогою радіоприймача.

Правила зі спортивного радіоорієнтування базуються на Правилах чемпіонатів зі спортивної радіопеленгації. Зазначені нижче пункти замінюють аналогічні пункти частини А і В Правил чемпіонатів зі спортивної радіопеленгації.

Тренування

12.2 З метою проведення тренування, організатори мають забезпечити проведення модельних змагань напередодні офіційних стартів, щоб продемонструвати особливості передавачів, способів розташування і постановки передавачів та антен, обладнання відмітки і т.п., які будуть використовуватися під час змагань.

Має бути встановлено по одному передавачу, які будуть використовуватися під час змагань на кожний діапазон.

Порядок старту

12.3 Спортсмени, які виступають в одній категорії стартують через рівні проміжки часу. Мінімальний стартовий інтервал між учасниками – 2 хвилини.

12.4 Усі учасники, які виступають в одній категорії, стартують в один стартовий коридор.

Дистанція

12.5 Відстань між передавачами, включаючи відстань до фінішного бакену має складати не менше 250 м. Найближчі до старту передавачі мають бути розташовані не менш, ніж за 250 м від нього.

12.6 Кількість передавачів і довжина дистанції визначається окремо для кожної категорії учасників.

Таблиця кількості передавачів та довжини дистанції для категорій учасників.

Категорія	Кількість передавачів	Довжина дистанції
Жінки		
Юнаки Ж14	4 - 7 + фінішний бакен	3 - 5 км
Юнаки Ж16	4 - 7 + фінішний бакен	3 - 5 км
Юніори Ж19	5 - 8 + фінішний бакен	4 - 6 км
Дорослі Ж20	6 -10+ фінішний бакен	5 - 7 км
Ветерани Ж35	5 - 8 + фінішний бакен	4 - 6 км
Ветерани Ж50	4 - 7 + фінішний бакен	3 - 5 км
Ветерани Ж60	4 - 7 + фінішний бакен	3 - 5 км
Чоловіки		
Юнаки Ч14	4 - 7 + фінішний бакен	3 - 5 км

Юнаки 416	5 - 8 + фінішний бакен	4 - 6 км
Юніори 419	6 - 8 + фінішний бакен	6 - 8 км
Дорослі 420	8 - 10+фінішний бакен	7 - 9 км
Ветерани 440	6 - 8 + фінішний бакен	6 - 8 км
Ветерани 450	5 - 8 + фінішний бакен	5 - 7 км
Ветерани 460	5 - 8 + фінішний бакен	4 - 6 км
Ветерани 470	4 - 7 + фінішний бакен	3 - 5 км

12.7 Постановка дистанцій (кількість передавачів для кожної категорії) визначається рефері і оголошується до, або напередодні змагань і перед тренуванням.

Карти

12.8 На карті змагань має охоплювати усю територію проведення змагань, старт, фінішний бакен, зони розташування усіх передавачів.

На карті також має бути чітко позначено старт (місце, де учасники отримують карти), зони номінального розташування усіх передавачів, які необхідно знайти кожній окремій категорії учасників, фінішний бакен і фінішний коридор.

Старт позначається трикутником (знак 701), усі передавачі – одинарним кругом (знак 702), фінішний коридор – пунктирною лінією (знак 705), фініш – двома кругами з спільним центром (знак 706). Згідно умовних знаків зі спортивного орієнтування Міжнародної федерації орієнтування.

12.9 Карта має бути захищена від вологи.

Старт

12.10 Приймачі та запасні деталі мають бути позначені відповідним чином, як власність того чи іншого спортсмена чи команди і розміщені у зазначеному місці в межах передстартової зони поруч з лінією старту.

12.11 Учасники змагань допускаються у передстартову зону НЕ РАНІШЕ, ніж за 5 хвилин до їх старту. В той же час їм мають видати їх приймачі. Учасники отримують карту після їх старту на старті, або у зазначеному місці у стартовому коридорі.

Передавачі

12.12 Протягом змагань сигнал передавача має бути добре чути у зоні його номінального розташування, позначеній на карті, а також на відстані 30 м від місця його фактичного розташування.

Сигнал не має бути чути на відстані 250м від місця фактичного розташування передавача.

Фінішний бакен працює у звичному режимі, тому його сигнал має бути добре чути під час змагань від самого старту. Чутність усіх передавачів має визначатися виходячи з того, що будуть використовуватися приймачі з середньою чутливістю.

12.13 Усі передавачі крім фінішного бакена НЕ обладнані призмами. Станції відмітки мають бути розміщені безпосередньо біля кожного передавача.

Встановлення передавачів

12.14 Змагання зі спортивного радіоорієнтування (Foxoring) проходять на діапазоні 3.5 MHz.

12.15 В районі змагань розміщується певна кількість передавачів плюс фінішний бакен. Передавачі здійснюють безперервну подачу сигналу.

Технічні характеристики організації змагань

12.16 Характеристики передавачів 3.5 МГц:

- частота * 3510-3600 кГц;
- стабільність частоти більше від 50 ppm;
- різниця між частотами передавачів і фінішним бакеном більше ніж 30 кГц;
- вихідна потужність (фінішний бакен) 1-5 W;
- вихідна потужність (інші передавачі) 10 mW;
- модуляція А1А;
- період (проміжок) між подачею сигналу 8 ... 15 WPM;
- антена (фінішний бакен) вертикальна;
- антена (інші передавачі) вертикальна (приблизна довжина 30 см).

13. ЕСТАФЕТА

13.1 Естафета полягає в послідовному проходженні членами команд етапів пошуку – відрізків дистанції, обладнаної певною кількістю передавачів.

13.2 Дистанція естафети може обладнуватись передавачами тільки одного діапазону, або обох і чергуватись.

ПРИКЛАД: перший і другий етапи обладнуються передавачами діапазону 3,5 МГц (80 м), а третій і четвертий – передавачами на 144 МГц (2м).

13.3 З метою розсіювання учасників, дозволяється використовувати різний порядок проходження етапів чи їх частин членами різних команд, але в результаті всі команди повинні пройти однакову дистанцію.

13.4 Кожен учасник має право на проходження тільки одного етапу. На першому етапі старт повинен бути груповим.

13.5 Довжина кожного етапу естафети, кількість передавачів і порядок проведення естафети визначаються «Положенням про змагання».

13.6 Учасники змінюють один одного на пункті передачі естафети. Момент передачі естафети є дотик рукою спортсменом учасника, що стартує на наступний етап.

13.7 Результат команди визначається по часу, затраченому на проходження командою всіх етапів.

14. СПРИНТ

Загальні положення

14.1 Настійно рекомендується, щоб змагання зі спринту проводилися регулярно, як частина IARU ARDF(СРП) Чемпіонатів світу або Регіональних Чемпіонатів. Їх ціль полягає в тому, щоб популяризувати СРП у масах і залучати потенційних спонсорів і нових спортсменів.

14.2 Змагання зі спринту організуються в перший день, або у вільний день між головними змаганнями.

14.3 Змагання зі спринту проводяться на діапазоні 3,5 МГц (80 м)

14.4 Змагання зі спринту проводяться в лісі або міському парку, які доступні для глядачів.

Категорії

14.6 Кожне суспільство може виставити команду із трьох спортсменів в кожній віковій категорії.

Порядок старту

14.6 Учасники змагань стартують із 2 хвилинним інтервалом у всіх вікових категоріях.

14.7 Учасники змагань, з однієї команди й категорії, не можуть стартувати послідовно.

Порядок проведення забігу

14.8 Змагання повинні проводитися у два кола, з проміжний та основним фінішем на яких знаходяться усі глядачі.

14.9 Кожний учасник пробігає через стартовий коридор, який веде в напрямку передавачів від №1 до №5 (швидкість передачі повільна). Після знаходження всіх необхідних передавачів першого кола та відмітки на проміжному радіомаяку S, спортсмен через проміжний коридор стартує на друге коло передавачів з F1 до F5 (швидкість передачі прискорена). Після знаходження всіх необхідних передавачів другого кола, учасник змагань біжить до маяка F, з позивним МО, та фінішує через основний коридор.

14.10 Передавачі, які необхідно знайти на кожному колі, визначені заздалегідь, але їх можна знаходити в будь-якій послідовності. Усі передавачі, які необхідно знайти на кожному колі, повинні працювати на одній частоті.

14.11 Фінішний радіомаяк F та радіомаяк S на проміжному фініші можуть бути в одному місці. В такому разі встановлюється один фінішний радіомаяк F.

Траси

14.12 Відстань між передавачами, а також от старту до найближчого радіопередавача повинна бути не менше 100 метрів.

14.13 Відстань від старту до фінішного маяка (F) і проміжного маяка (S), якщо він використовується, повинно бути не менше 100 метрів.

14.14 Траса повинна бути запланована з розрахунку очікуваного часу перемоги 15 хвилин у всіх категоріях.

Карти

14.15 Карта для спринту повинна бути виготовлена в масштабі 1:5000 або 1:4000, і їй повинно бути не більше 2-х років.

14.16 Учасник змагань одержує карту разом із приймачем у передстартовій зоні за 2 хвилини до старту. На карті мають бути позначені: старт, фінішний бакен, оглядовий пункт, якщо він відрізняється від бакена, фінішний коридор і фініш. Місце старту трикутник (знак 701), фінішний бакен і оглядовий пункт – одинарним кругом (знак 702) фінішний коридор – пунктирною лінією (знак 705), фініш – подвійне коло (знак 706). Згідно умовних знаків зі спортивного орієнтування Міжнародної федерації орієнтування.

14.17 Інформація про організацію фінішу, як і особливості умовних знаків на картах, доводяться до всіх учасників спринту завчасно.

Передавачі

14.18 У спринті повинні використовуватися передавачі зі зниженою вихідною потужністю (0,3-1Вт).

14.19 Фінішний маяк (F) і проміжний маяк (S), повинні працювати безупинно на різних частотах, їх частота повинна бути відмінною від частот основних передавачів.

14.20 В спринті повинні використовуватися два комплекти з п'яти передавачів. Комплекти передавачів №1-5 та F1-F5 повинні працювати на різних частотах і з різними швидкостями передачі.

Приклад розподілу частот і можливі швидкості передачі радіосигналу:

частота	діючий пристрій	код	швидкість
3510 кГц	передавач 1...5	МОЕ... МО5	50 ПАРИС
3540 кГц	контроль	S	70 ПАРИС
3580 кГц	передавач 1F (швидкий)...5F	МОЕ... МО5	70 ПАРИС
3600 кГц	маяк на фініші	МО	50 ПАРИС

14.21 Передавачі працюють у наступній послідовності:

- Номер 1 і F1 передають код МОЕ з 0 секунд до 12
- Номер 2 і F2 передають код МОІ з 12 секунди по 24
- Номер 3 і F3 передають код МОС з 24 секунди по 36
- Номер 4 і F4 передають код МОХ з 36 секунди по 48
- Номер 5 і F5 передають код МО5 з 48 секунди по 60
- виходячи з 1-хвилинного циклу, що починається в 0:00

14.22 Передавачі обладнані, електронними пристроями що рееструють учасників змагань не мають призм. Маяк фінішу обладнується, двома і більше пристроями, що рееструють спортсменів.

14.23 На фінішному маяку (F) і на проміжному маяку S, потрібно рееструватися так само, як і на будь-якому іншому передавачі.

14.24 Кількість передавачів, необхідних для знаходження спортсменами різних категорій, указано в таблиці. Кількість передавачів кожної із двох дистанцій повинна бути рівною.

Категорія	Довжина дистанції спринт	Кількість передавачів (КП)
	км	
Чоловіки		
Юнаки Ч14	2-3	3...5 + S + 3...5 + F
Юнаки Ч16	2-3	3...5 + S + 3...5 + F
Юніори Ч19	2-3	4...5 + S + 4...5 + F
Дорослі Ч20	2-3	5 + S + 5 + F
Ветерани Ч40	2-3	4...5 + S + 4...5 + F
Ветерани Ч50	2-3	3...4 + S + 3...4 + F
Ветерани Ч60	2-3	3...4 + S + 3...4 + F
Ветерани Ч70	2-3	3...4 + S + 3...4 + F
Жінки		
Юнаки Ж14	2-3	3...5 + S + 3...5 + F
Юнаки Ж16	2-3	3...5 + S + 3...5 + F
Юніори Ж19	2-3	4...5 + S + 4...5 + F
Дорослі Ж20	2-3	4...5 + S + 4...5 + F

Ветерани Ж35	2-3	4...5 + S + 4...5 + F
Ветерани Ж50	2-3	3...4 + S + 3...4 + F
Ветерани Ж60	2-3	3...4 + S + 3...4 + F

Коридори

14.25 Стартовий коридор це коридор по якому спортсмен залишає старт. Кінець стартового коридору повинен бути позначений прапором. Стартовий коридор – не довше 400 метрів. Спортсмен зобов'язаний пройти увесь стартовий коридор і тільки потім почати пошук передавачів.

14.26 Спортсмен зобов'язаний пройти коридор проміжного фінішу, якщо такий встановлено. Цей коридор – не довше 300 метрів. Прилад для реєстрації учасників на проміжному фініші встановлюється на вході в коридор.

14.27 Фінішний коридор пробігається в напрямку від маяка F до лінії фінішу. Фінішний маяк F необхідно розташовувати на початку фінішного коридору. Фінішний коридор не повинен бути довше 400 метрів.

Особливості організації змагань

14.28 Учасники змагань, що очікують старт, повинні перебувати окремо від глядачів і спортсменів, які вже закінчили змагання, з моменту старту першого учасника.

15. ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

15.1 Місце кожного учасника залежить, по-перше, від числа знайдених передавачів, і по-друге, його або її часу бігу. Зараховуються тільки ті передавачі, які визначені для даної категорії. Учасники, які були не в змозі знайти будь-який інший передавач крім фінішного маяка, або ті, хто перевищили ліміт часу, не повинні класифікуватися.

15.2 Місце команди залежить, по-перше, від суми знайдених передавачів і, по-друге, від суми часу двох членів команди, що мають кращий результат.

15.3 Двом або більш учасникам або командам, що мають однаковий результат, будуть присуджувати однакове місце в списку результатів. Позиція(i), що впливає за це, де був рівний рахунок, повинна залишитися вільною.

15.4 Попередні результати повинні бути оголошені й показані на фініші протягом змагання. Офіційні результати повинні бути видані не більше чим через 2 години після остаточного затвердження журі попередніх результатів. Вони повинні бути роздані в день змагання кожному представнику команди й акредитованим представникам ЗМІ й вивішені відкрито принаймні в трьох різних місцях для загальної інформації.

15.5 Офіційні результати повинні включати всіх учасників і всі команди.

15.6 Наприкінці чемпіонату кожний член журі, керівник команди й акредитований представник ЗМІ повинен одержати протокол офіційних результатів і карти змагання. Офіційні протоколи результатів, карти змагання й подальші звіти повинні публікуватися на веб-сайті змагання й розсилатися в електронній формі кожному суспільству, що приймали участь.

Далі протоколи результатів і спортивні карти місцевості можуть бути продані в маленькому обсязі всім зацікавленим особам.

16. НАГОРОДЖЕННЯ

16.1 Титул чемпіона присвоюється в змаганнях на діапазонах 3,5 МГц і 144 МГц в кожній офіційній категорії окремо.

16.2 На всіх змаганнях учасники отримують наступні нагороди:

– 1-ше місце – золота медаль і диплом

- 2-ге місце – срібна медаль і диплом
- 3-тє місце – бронзова медаль і диплом

16.3 Якщо два або більше учасника або команди мають однакове місце, кожний з них одержить відповідну медаль і диплом.

16.4 У командному заліку кожний член команди повинен одержати відповідну медаль і диплом.

Додаток 1

Затверджені стартові квитки(талони) і пристрої маркування

Д1.1 Єдиними автоматично затвердженими контрольними системами реєстрації є традиційне маркування компостером і система стартових квитків (талонів).

Д1.2 Стартовий квиток повинен задовольнити наступним вимогам:

- він повинен бути зроблений зі стійкого матеріалу й не повинен перевищувати розміри 7см x16 см;

- кожна секція для маркування компостером на талоні повинна мати мінімальну довжину сторони 18 мм;

- одна секція на талоні повинна бути чітко відзначена як запасна секція;

- розмір цифр (№ передавача) у контрольній секції повинен бути в межах 12X8 мм;

Д1.3 Щодо електронної системи, резервний пристрій повинний бути присутнім біля кожного передавача – другий електронний пристрій або компостер. За те, що електронний чип утримується в електронному пристрої реєстрації, несе відповідальність безпосередньо учасник змагань, поки не буде отриманий сигнал зворотного зв'язку. Якщо, і тільки якщо, ніякий сигнал зворотного зв'язку не отриманий, учасник змагань повинен використовувати резервний пристрій.

Д1.4 Використовуючи резервний компостер, учасник змагань може прокомпостирувати або його/її карту або стартовий нагрудний номер. Він або вона – усе ще відповідальні за правильне маркування, яке має бути, розбірливим на фініші.

Д1.5 Використання будь-якої іншої контрольної системи реєстрації (відмітки) вимагає попереднього схвалення Робочою групою СРП.

ЗРАЗОК КОНТРОЛЬНОГО ТАЛОНУ – СРП

1	2	3	4	5	R
Категорія _____ Команда _____					○
№ _____ Прізвище _____					○
Фініш _____ Старт _____ Час _____					

Додаток

ВІДОМІСТЬ

Проходження КП № _____ діапазон _____ «_____» _____ 20__ р.

№ п/п	Нагрудний номер	Час знаходження	№ п/п	Нагрудний номер	Час знаходження	№ п/п	Нагрудний номер	Час знаходження	№ п/п	Нагрудний номер	Час знаходження
1			5			9			13		
2			6			10			14		

Суддя на КП № _____ (підпис) _____ (прізвище)

Додаток

ФІНІШНА ВІДОМІСТЬ

Діапазон _____ «_____» _____ 20__ р.

№ п/п	Нагрудний №	Час фінішу	Час старту	Час пошуку	№ п/п	Нагрудний №	Час фінішу	Час старту	Час пошуку
1					22				

Старший суддя на фінішу
Суддя _____ категорії _____ (підпис) _____ (прізвище)

Додаток

СТАРТОВА ВІДОМІСТЬ

Діапазон _____ МГц «_____» _____ 20__ р.

№ старту	Категорія	Команда	Спортивне звання, розряд	Прізвище, ім'я	Нагрудний номер	Час старту

Головний секретар _____ (підпис) _____ (прізвище)

ВІДОМІСТЬ ЖЕРЕБКУВАННЯ

Назва змагань _____
 Місце проведення _____ « ____ » _____ 20 ____ р.
 Вид спорту _____ Серед _____

№ п/п	Номер чипу	Прізвище, ім'я	Час старту

Головний суддя змагань

Суддя _____ категорії _____
 (підпис) _____ (прізвище)

Головний секретар

Суддя _____ категорії _____
 (підпис) _____ (прізвище)

ЗРАЗОК КОНТРОЛЬНОГО ТАЛОНУ – спринт СРП, СРО

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Категорія _____ Команда _____									○
№ _____ Прізвище _____									○
Старт _____ Фініш _____ Час _____									○
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

III. ШВИДКІСНА РАДІОТЕЛЕГРАФІЯ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Змагання з швидкісної радіотелеграфії можуть проводитись по одній (швидкісній) або двох (швидкісній і обов'язковій) програмах

1.2 В швидкісну програму входять:

– прийом незмістовних буквених, змістовних і цифрових радіограм з записом текстів на друкарську машинку;

– прийом незмістовних буквених, змістовних і цифрових радіограм з записом текстів рукою;

– передача простим ключем незмістовних, змістовних і цифрових радіограм;

– передача електронним ключем незмістовних, змістовних і цифрових радіограм.

1.3 В обов'язкову програму входять:

– прийом п'яти радіограм змішаного тексту (букви, цифри, знаки припинення, крапка, кома, знак питання, дробова риска, знак розділу);

– передача радіограм змішаного тексту в обумовлений час.

2. ШВИДКІСНА ТА ОБОВ'ЯЗКОВА ПРОГРАМИ

2.1 Швидкості по прийому радіограм повинні бути кратними десяти і відрізнятися одна від одної на 10 знаків за хвилину.

2.2 Для прийому контрольних радіограм спортсмену дається по одній спробі. Початкова швидкість прийому радіограм заявляється спортсменом (тренером) на мандатній комісії.

2.3 Тексти незмістовних букв радіограм складаються з 26 букв латинського алфавіту, цифрових – 10 арабських цифр. Загальна кількість різних букв (цифр) в радіограмі повинна бути, як правило, однаковою. Групи п'ятизначні, цифра 0 (нуль) передається п'ятьма тире. Радіограма передається на протязі однієї хвилини. В змістовні радіограми можуть входити всі букви українського алфавіту і розділові знаки, що передаються скорочено як (крп, ком, і т.п.), так і повністю. Порядок передачі радіограм встановлюється «Положенням про змагання».

2.4 Прийом радіограм здійснюється з магнітофону, АДКМ, комп'ютера, або інших автоматичних передаючих пристроїв. Дозволяється відхилення швидкості 3 зн/хв. Тон сигналу повинен бути в межах 600-800 Гц. На змаганнях низових спортивних колективів дозволяється прийом радіограм, що передається рукою.

2.5 В приміщенні для прийому радіограм кожному учаснику обладнується окремо робоче місце. На робочому місці встановлюється номер, що відповідає особистому номеру учасника. Члени однієї тієї ж команди не повинні сидіти один за одним або поруч один одного. Представникам команд, тренерам до початку виконання вправи дозволяється надавати допомогу спортсмену в підготовці робочого місця. Вхід в зал для прийому і вихід з нього дозволяється тільки з дозволу старшого судді. Будь-яке спілкування учасників один з одним, тренерами і глядачами в приміщенні для прийому радіограм забороняється.

2.6 Запис тексту, що приймається, здійснюється на чорновиках. Спортсмен має право застосувати різноманітні умовні знаки і скорочення.

2.7 Виконання вправи по прийому радіограм проводиться одночасно всіма учасниками або по групах що змагаються. Перед початком змагань по прийому радіограм передається текст для перевірки робочих місць.

2.8 Контрольні радіограми передаються одна за одною з двоххвилинним інтервалом, або з інтервалом, вказаним «Положенням про змагання». Тренувальний текст переда-

ється перед кожною контрольною радіограмою (до 30 сек.), потім передається три букви «Ж», знак розділу і контрольний текст.

2.9 Оголошення про швидкість записується на магнітну плівку або оголошується суддею голосом. Для прийому радіограм суддівська колегія видає учасникам змагань бланки з штампом організатора змагань. Застосовувати свій папір учасникам не дозволяється.

2.10 Високоомними головними телефонами забезпечує організатор змагань. Дозволяється користуватися особистими головними телефонами промислового виробництва (без удосконалень) 1200-1600 Ом, які надаються суддівській колегії для огляду.

Спортсмени-машиністи мають право користуватися друкарськими машинками будь-яких систем без електроприводів.

2.11 Учасник, що спізнився на початок прийому тренувального тексту, може бути допущений до прийому радіограм наступних швидкостей. За пропущені радіограми очки не наховуються.

2.12 Учасники ведуть прийом від заявленої швидкості і до закінчення вищих швидкостей. Спортсмен має право відмовитись від подальшого прийому, заявивши про це суддівській колегії. Старший суддя видає спортсмену п'ять контрольних аркушів (бланків) для перепису радіограм і фіксує час його початку перепису. Перепис здійснюється тільки українськими або тільки латинськими буквами і арабськими цифрами по одній радіограмі на бланк. Перепис виконується олівцем чорного кольору або кульковою ручкою з синіми, фіолетовими або чорними чорнилами.

2.13 На перепис радіограм відводиться 50 хвилин, на протязі яких спортсмен має право переписати і здати на перевірку суддям не більше п'яти радіограм. На бланку останньої радіограми (вищої швидкості) вказується кількість зданих радіограм і швидкості їх прийому. Все це завіряється підписом учасника.

2.14 Приймаючи від учасника переписану радіограму, суддя повинен впевнитися, що на контрольному аркуші написано: назва команди, прізвище учасника, його особистий номер і швидкість прийому, а якщо цього немає, вимагати зробити необхідні записи. Перевірка прийнятої радіограми здійснюється по переписаному тексту, а чорновик (оригінал) знищується суддями в присутності учасника.

2.15 По закінченні 50 хв. радіограми у учасників відбираються незалежно від того, закінчив спортсмен перепис, чи ні. Всі виправлення в радіограмі, а також пропущені знаки позначаються в кінці тексту зноскою, в якій вказується номер групи і її правильний запис. Кожне виправлення завіряється підписом учасника. Якщо відсутній підпис учасника або номер групи, дана зноска не враховується і перевірка здійснюється по тексту радіограми. В решті випадків перевірка тексту здійснюється тільки по виправленню. Група в тексті, що обумовлена виправленням, до уваги не приймається, навіть якщо вона прийнята правильно, а в виправленні допущена помилка. Якщо учасник, роблячи виправлення, вказав порядковий номер групи неправильно, перевірячі підлягає саме та група, номер якої вказаний спортсменом в виправленні. Позначати пропущені знаки в тексті переписаної радіограми (рискою, інтервалом і т.п.) не обов'язково.

2.16 Спортсмени, що ведуть прийом на друкарській машинці, виконують вправу окремо. Під час двохвилинної перерви між контрольними радіограмами спортсмен має право зробити виправлення.

2.17 Радіограми, прийняті на друкарській машинці, не передруковуються. Дозволяється прийом декількох радіограм на одному аркуші паперу, який може закладатися в машинку як вертикально, так і горизонтально. Кількість груп в рядку не регламентується. Прийом здійснюється тільки на одній стороні аркуша паперу. Перед кожною радіограмою учасник проставляє її швидкість.

2.18 Якщо під час прийому радіограми друкарська машинка зійде з верхнього регістру і замість цифр будуть віддруковані знаки розділу, учасник повинен заявити про це старшому судді.

2.19 Після закінчення прийому радіограм учасникам, що ведуть прийом текстів на друкарській машинці, відводиться п'ять хвилин для оформлення бланків радіограм і внесення виправлень.

2.20 Для всіх спортсменів радіограма рахується прийнятою, якщо в ній допущено не більше трьох помилок.

2.21 До помилок в прийомі відносяться:

- прийом (запис) іншого знаку;
- перестановка знаків місцями в групі (в залежності від кількості переставлених знаків);
- пропуск знака;
- прийом (запис) зайвого знака;
- переніс знака із однієї групи в другу (зараховується дві помилки);
- латинські букви в українському тексті і навпаки;
- різні умовні позначення, а також незрозумілі або виправлені в тексті знаки.

2.22 В радіограмі, перепис якої не закінчено, додатково зараховується стільки помилок, скільки знаків не переписано.

2.23 При прийомі радіограм з записом текстів на друкарській машинці, помилками вважаються кожен випадок відсутності інтервалу між групами або інші інтервали (розриви груп, слів і т.п.). виправлення даних помилок здійснюється відповідно вимогам записаних раніше.

2.24 У випадку технічної неполадки, що викликала зупинку прийому радіограм, рішенням головного судді може бути дана додаткова спроба. Додаткова спроба надається в той-же день.

2.25 До технічних неполадок відноситься:

- розрив в електропровідних лініях;
- поломка апаратури, що передає радіограми;
- зупинка подачі електроенергії.

2.26 В залік учаснику іде по одній прийнятій радіограмі вищої швидкості кожного тексту. За прийнятую радіограму нараховується кількість очок, що відповідає швидкості прийнятої радіограми за одну хвилину. Із кількості очок, одержаних за прийнятую радіограму, вираховується кількість зроблених помилок. Очки, одержані спортсменом за прийом незмістовної, змістовної і цифрової радіограм складається і їх сума визначає результат по прийому радіограм.

3. ПЕРЕДАЧА РАДІОГРАМ

3.1 Змагання з передачі радіограм для всіх учасників проводяться в індивідуальному порядку.

3.2 Кожен учасник змагань може вести передачу як на простому телеграфному (коефіцієнт – 1.3), так і на електронному (коефіцієнт – 1.0) ключах. Дозволяється працювати на особистому телеграфному ключі, а також вести передачу одного тексту на простому, а другого – на електронному ключах. Дозволяється застосування одного ключа всією командою, якщо не порушує встановленої черговості виконання вправи спортсменами.

3.3 Забороняється застосування електронних ключів з будь-якими додатковими пристроями, що забезпечують напівавтоматичну чи автоматичну передачу радіограм або окремих знаків. Електронний ключ повинен бути розрахований на напругу 220 В і забезпечувати на виході дію поляризованого реле.

3.4 Маніпулятор ключа повинен представляти собою механічний пристрій з електричними контактами. Застосовувати в маніпуляторі будь-які електронні пристрої забороняється. Електронний ключ спортсмена повинен виробляти короткі і довгі сигнали у співвідношенні 1:3. При необхідності перевірки співвідношення електронного ключа вказати вище вимогам, суддівською колегією може здійснюватися перевірка під час виконання вправи шляхом запису на будь-якому контрольному пристрої. По закінченні передачі спортсмен на вимогу суддівської колегії повинен пред'явити свій ключ для огляду, ознайомлення з електронною схемою.

3.5 Особи, що відмовились пред'явити свій ключ і маніпулятор для огляду відсторонюються від змагань по передачі з анулюванням показаних результатів по передачі.

3.6 На столі, на якому учасник виконує вправу по передачі, закріплюється телеграфний ключ, розетки з добре помітними написами «Ключ», «Телефони», передбачається місце для кріплення особистого ключа учасника. Розетка для живлення електронного ключа належить встановлювати далі в решті розеток, позначити спеціальною табличкою «Мережа 220 В». Бажано, щоб ця розетка була іншого кольору або форми.

3.7 Стіл повинен бути добре закріпленим, щоб він не рухався і не вібував під час передачі. На ньому повинні бути інструменти для встановлення і регулювання особистого ключа спортсмена (плоскогубці, викрутки і т.п.), передбачена можливість для кріплення ключа струбциною, а також магнезія або крейда.

3.8 Спортсмен повинен мати можливість вести самоконтроль за своєю передачею з допомогою головних телефонів.

3.9 Тренер має право надавати учаснику допомогу по установці і регулюванню ключа до початку передачі контрольних текстів і в перерві між ними.

3.10 Суддівство передачі відкрите: судді і спортсмен, що здає передачу, знаходяться в одному приміщенні, де можуть бути присутніми тренери і глядачі. Бажано організувати трансляцію передачі спортсмена і оголошення його результатів в інші приміщення (кімната відпочинку спортсменів і т.п.).

3.11 Для розминки і тренувань по передачі для учасників змагань налагоджується окреме приміщення, оснащене необхідною кількістю столів з головними телефонами, розетками для живлення електронних ключів (220 В), звукогенератора (ПУРК) і т.п.

3.12 Тексти для передачі радіограм по своїй складності повинні бути такими ж, як і для прийому і надруковані через інтервал по п'ять груп в рядку. В цифрових радіограмах цифра «0» може передаватися як буква «Т». організатори змагань повинні підготувати декілька варіантів радіограм ідентичного тексту. Оригінали текстів радіограм видаються командам на мандатній комісії.

3.13 Учасник змагань зобов'язаний передати по одній радіограмі кожного тексту. Варіант радіограми для передачі спортсменом витягує по жеребу. На передачу трьох радіограм спортсмену відводиться 15 хв.

3.14 Час, відведений для передачі починає свій відлік від моменту прибуття учасника до робочого місця. Радіограма передається на протязі однієї хвилини.

3.15 Якщо учасник на запрошення судді не з'явився для виконання вправи, то через 30 сек. виклик повторюється і починається відлік часу. Спортсмен може прийти до робочого місця в будь-який момент, але по закінченні відведеного часу передача зупиняється старшим суддею.

3.16 Учасник, готовий до передачі, доповідає старшому судді «Букви, цифри готовий» і після його дозволу передає три рази букву «Ж», один раз знак розділу і далі текст контрольної радіограми.

3.17 Якщо початок передачі після доповіді учасника про готовність затримано з вини суддів, час затримки додається до загального часу, відведеному учаснику на передачу.

3.18 Після передачі учасником трьох «Ж» і знаку розділу, які вважаються початком виконання вправи, прохання спортсмена про повторення початку роботи, додатковому регулюванню ключа і скарги на його непрацездатність до уваги не приймається і секундоміри не зупиняються, а всі знаки, передані після знаку розділу (якщо їх немає в тексті), вважаються помилками.

3.19 Якщо учасник розпочав передачу без трьох «Ж» і знаку розділу, позначив початок роботи яким-небудь іншим способом або неправильно передав знак розділу, старший суддя зупиняє його і пропонує розпочати передачу у відповідності з вимогами, при цьому загальний час на передачу учаснику не збільшується.

3.20 При передачі контрольних радіограм всі групи і знаки в групах повинні передаватися зліва направо в рядок і зверху вниз. Передача текстів у будь-якому іншому порядку не зараховується.

3.21 Перестановка знаків місцями в групі зараховується за дві, три, помилки, в залежності від кількості переставлених знаків. Пропуск знака, групи чи ряду груп (рядка з п'яти груп) зараховується за одну, п'ять, двадцять п'ять помилок. Крім того, до помилок в передачі відносяться:

- передача другого знаку;
- коротке або подовжене тире;
- подовжена крапка;
- передача знаку перебою іншим способом, ніж встановлено в Правилах;
- передача лишнього знаку.

3.22 Для виправлення помилки, допущеної при передачі контрольної радіограми, учасник змагань повинен зробити перебіг серією крапок (не менше шести) і повністю повторити ту групу, в якій була допущена помилка.

3.23 Якщо при виправленні помилки учасник після перебою повернувся на групу назад, це за помилку не вважається. Виправлені помилки помилками не рахуються.

3.24 Якщо учасник допустив в групі помилку (наприклад в п'ятій), правильно зробив виправлення, почав передавати наступну групу (шосту) і допустив в ній помилку, виправив її і почав передачу з п'ятої групи, то в цьому випадку йому зараховується два перебої (тобто перебої зараховуються всі).

3.25 Якщо учасник передав три «Ж» знак розділу і декілька знаків тексту, а потім без знаку перебою почав все спочатку (три «Ж» і т.п.), йому зараховуються стільки помилок, скільки знаків передано повторно (три «Ж» і знак розділу не враховуються).

3.26 Якщо допущена помилка і знак перебою даний яким-небудь іншим способом, але група повторена правильно, зараховується помилка (за неправильний знак перебою).

3.27 Якщо учасник допустив помилку в тексті, виконав знак перебою, не передбачений правилами, не зробив виправлення і продовжив передачу, йому зараховується дві помилки – одна за передачу неправильного знака, друга за неправильний перебіг.

3.28 Якщо учасник допустив помилку в останньому знаку останньої групи, судді зупинили секундоміри, але спортсмен зробив перебіг і повторив групу, виправив її, треба запропонувати спортсмену по команді старшого судді повторити знак перебою і передати останню групу, попередньо повідомити спортсмена про час, що залишився в його розпорядженні. Час затрачений на повтор, додається до часу передачі радіограми. Якщо учасник на це не погоджується, йому зараховується час, що був показаний, і нараховується помилка в останньому знаку тексту.

3.29 Якщо учасник показав швидкість передачі нижче вихідного нормативу, усталеного «Положенням про змагання», передача даної радіограми не зараховується.

3.30 Якщо учасник змагань не уклався у відведений для передачі час (15 хв.), то його передача зупиняється старшим суддею, а за радіограму, передача якої не закінчена, очки не нараховуються.

3.31 Час, витрачений суддями на заповнення облікової картки учасника, показ оцінок і оголошення результатів, у рахунок 15 хвилин не входять. У цей період учасник не повинний тренуватися і регулювати ключ.

3.32 До технічних причин, що дають право на другу спробу, відносяться:

- обрив у струмопровідних лініях;
- несправність апаратури, що контролює передачу;
- припинення передачі електроенергії.

Друга спроба дається учаснику з дозволу головного судді в той же день. Несправність ключа чи головних телефонів права на другу спробу не дає.

3.33 На чемпіонатах і першостях України передача радіограм контролюється п'ятьма суддями, на інших змаганнях – трьома. На чемпіонаті України, крім того, передача може записуватися на магнітофон. Оцінку якості передачі кожен суддя дає індивідуально.

3.33 Для оцінки якості передачі застосовуються наступні коефіцієнти:

1 – при чіткій, ритмічній, безпомилковій передачі з рівними інтервалами між елементами знаків, між знаками і групами, а також при числі перебоїв не більш 3;

0,9 – при ритмічній передачі з незначними скороченнями чи подовженні інтервалів між знаками і групами, а також при числі помилок не більш 1 і перебоїв не більш 5;

0,8 – при недостатньо ритмічній передачі з незначними скороченнями чи подовженні елементів знаків і з нерозмірністю інтервалів між знаками і групами, а також при числі помилок не більш 3 і перебоїв не більш 10;

0 – при подовженні чи скороченні елементів знаків, при перекручуваннях, недотриманні інтервалів, а також при числі помилок більш 3 і перебоїв більш 10.

3.34 Оцінки якості передачі судді заносять в облікову картку учасника і по команді старшого судді показують свої оцінки, що голосно заявляються в порядку робочих місць суддів. Показання всіх секундомірів, а також всі оцінки якості передачі заносять у відомість результатів по передачі радіограм.

3.35 Для визначення якості передачі оцінки трьох суддів складаються і їхня сума поділяється на три (при суддівстві п'ятьма суддями вища і нижча оцінки не враховуються). Середній бал визначається з точністю до сотих часток і складає при оцінках:

$$1 + 1 + 0,9 = 0,97$$

$$0 + 0,9 + 0,9 = 0,93$$

$$0,9 + 0,9 + 0,8 = 0,87$$

$$0,9 + 0,8 + 0,8 = 0,83$$

$$0,8 + 0,8 + 0 = 0,53$$

3.36 Якщо троє суддів з п'яти чи двоє з трьох дали незадовільну оцінку, передача даної радіограми до заліку не приймається.

3.37 Для нарахування очок за передачу радіограми визначається її швидкість за 1 хвилину, що збільшується на середню оцінку якості передачі. Сума результатів по кожному тексті дає загальну кількість очок, отриманих спортсменом за передачу радіограм. Обчислення здійснюється з точністю до десятих часток.

4. РАДІОАМАТОРСЬКИЙ ТЕСТ

4.1 Програма RUFZ (DL4MM) – програма прийому позивних.

Програма виконується на комп'ютері в присутності двох суддів. Учасники мають дві спроби в прийомі 50-ти позивних, генеруємих комп'ютерною програмою. Краща спроба йде в залік.

Для роботи в комп'ютерному тесті учаснику надається індивідуальний позивний. До початку вправи учасник повинен записати наданий йому позивний і номер спроби в комп'ютер.

Приклад: 1 спроба НАЗНУ / 1

2 спроба НАЗНУ / 2

Початкова швидкість у тесті вибирається самим учасником до початку тесту.

Учаснику з найкращим результатом у тесті нараховується 100 очок. Іншим учасникам очки нараховуються пропорційно, як описано в наступному прикладі.

Приклад: кращий результат у тесті 31225 очок за тест нараховується 100 очок, інший учасник з результатом 30110 очок одержує 96.4 очка, полічених як $30110/31225 \times 100 = 96.4$.

Очки підраховуються з точністю до 0.1 очка.

4.2 Програма PED (JEЗMAS) – програма імітатор КХ тесту.

Вправа виконується на комп'ютері в присутності двох суддів.

Учасник має право на дві спроби, кращий результат йде в залік. Учасники повинні провести якнайбільше зв'язків за 5 хвилин, що засікаються суддею.

До початку вправи учасник повинний увести, виданий йому позивний і номер спроби в комп'ютер і вибрати швидкість прийому-передачі.

Учасник який набрав найбільшу кількість очок одержує 100 очок. Інші учасники одержують пропорційну кількість очок у залежності від найкращого результату.

Сума очок за два цих тести (пункт 1.1 і 1.2) дає остаточні очки у вправі (радіоаматорський тест).

Якщо декілька учасників набрали однакову кількість очок, то перевагу має учасник із кращим результатом у гіршій спробі.

Кожна категорія спортсменів повинна використовувати той самий комп'ютер.

5. ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

5.1 Командна першість визначається по найбільшій сумі очок, набраних усіма членами команди за прийом і передачу радіограм. Кількість спортсменів у команді визначається «Положенням про змагання».

5.2 Особиста першість також визначається по найбільшій сумі очок, набраних учасником за прийом і передачу радіограм.

5.3 При рівній кількості очок перевагу має та команда (спортсмен), що показала кращі результати по прийому радіограм. Якщо результати по прийому радіограм у двох чи більш команд (спортсменів) однакові, перевага має команда (спортсмен), що допустив меншу кількість помилок у всіх радіограмах, що спортсмени мали право приймати.

6. СУДДІВСЬКА КОЛЕГІЯ

6.1 До складу суддівської колегії входять: головний суддя, заступники головного судді, головний секретар, секретарі, старший суддя по прийому радіограм, старший суддя по передачі, старший суддя-контролер, суддя по прийому, суддя по передачі, судді-контролери, суддя при учасниках, суддя-інформатор, техніки, директор змагань, комендант, лікар.

6.2 Старший суддя по прийому радіограм зобов'язаний:

– до початку змагань прослухати всі контрольні радіограми, записані на магнітофонну стрічку, АДКМ, комп'ютерні тексти, і свій висновок докласти головному судді;

– допускати до прийому радіограм тільки тих спортсменів, що зазначені в заявочній відомості для даної швидкості прийому;

– подавати команди для початку прийому радіограм;

- стежити за точним виконанням вимог по передачі контрольного тексту і відповідністю його швидкості встановленим нормативам;
- давати дозвіл на переписування радіограм і витримувати встановлене для цього час;
- стежити, щоб кількість зданих контрольних аркушів відповідало кількості спортсменів, що приймали радіограму даної швидкості;
- перевіряти правильність оформлення контрольних аркушів і вчасно передавати їх на перевірку старшому судді-контролеру;
- керувати роботою суддів по прийому;
- підтримувати належний порядок у приміщенні для прийому радіограм.

6.3 Суддя по прийому радіограм зобов'язаний:

- вчасно видавати учасникам чорнові бланки для прийому радіограм і контрольні аркуші для переписування;
- збирати контрольні аркуші після переписування радіограм чи після закінчення відведення на переписування часу;
- знищувати чернетки в присутності учасника;
- перевіряти правильність оформлення контрольних аркушів;
- підтримувати належний порядок у приміщенні.

6.4 Старший суддя по передачі радіограм зобов'язаний:

- керувати роботою суддів по передачі;
- стежити за точним виконанням розкладу змагань, витримувати час, відведений учаснику для передачі;
- давати дозвіл учаснику на передачу контрольних текстів;
- контролювати роботу учасників змагань;
- давати команду суддям на оголошення часу передачі, показ оцінок її якості, визначати результати кожного спортсмена і повідомляти їх учасникам;
- вести відомість результатів по передачі радіограм;
- підтримувати належний порядок у приміщенні.

6.5 Суддя по передачі радіограм зобов'язаний:

- ретельно контролювати передачу радіограм учасниками, самостійно визначаючи її якість, кількість помилок і перебоїв;
- будучи секундометристом, точно фіксувати час, витрачений учасником на передачу контрольних радіограм;
- по команді старшого судді повідомляти час передачі учасника і показувати оцінку її якості;
- заповнювати облікові картки по передачі радіограм.

6.6 Старший суддя-контролер зобов'язаний:

- керувати роботою суддів-контролерів;
- стежити за правильністю перевірки радіограм і чіткістю фіксації помилок;
- визначати результати і повідомляти їх головному секретарю;
- вести відомості результатів по прийому радіограм.

6.7 Суддя-контролер зобов'язаний:

- ретельно перевіряти радіограми, вести точний облік помилок, чітко їх фіксувати кольоровим олівцем. Помилки в тексті повинні підкреслюватися, а зверху вказуватися правильне написання знаків. Перечеркування помилок чи їхнє виправлення по прийнятому знаку не допускається;
- результати перевірки доповідати старшому судді-контролеру.

КОНТРОЛЬНИЙ ЛИСТ ДЛЯ ПРИЙОМУ РАДІОГРАМ

Команда _____

Прізвище, ім'я _____

Особистий № _____ Швидкість _____ знаків за хвилину

№	1	2	3	4	5
1					
2					
3					

Підпис учасника _____
 Кількість помилок _____ Суддя контролер _____
 (підпис)

Залікових очок _____ Старший суддя-контролер
 « _____ » _____ 20__ р. суддя _____ категорії _____
 (підпис)

Вказівки:

1. Приймається для перепису радіограм, прийнятих у класі.
2. Кількість помилок проставляє суддя-контролер, а кількість очок – старший суддя-контролер.
3. При відсутності типових бланків дозволяється використати аркуші паперу, які повинні відрізнятися від чорновиків. Папір для чорновиків і для перепису надає організатор змагань. Всі написи, завідомо указані формою, повинні бути зроблені учасником.

ІV. ЗМАГАННЯ З РАДІОЗВ'ЯЗКУ НА КОРОТКИХ (КХ) ТА УЛЬТРАКОРОТКИХ (УКХ) ХВИЛЯХ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 В програму змагань з КХ та УКХ входять наступні вправи:

- радіозв'язок телефоном;
- радіозв'язок телеграфом;
- цифровий радіозв'язок.

Програма змагань і склад команди визначається Положенням про змагання.

2. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗМАГАННЯ

2.1 Положення про конкретні змагання з радіозв'язку на КХ та УКХ, розробляються та затверджуються засновником змагань у відповідності з Регламентом аматорського зв'язку України, Регламентом радіозв'язку Міжнародної спілки електровз'язку ІТУ, Законом України «Про зв'язок», рекомендаціями Міжнародного союзу радіоаматорів ІАРУ, встановлює порядок та правила функціонування аматорського радіозв'язку в Україні.

2.2 Положення даного Регламенту є обов'язковими для всіх аматорських радіостанцій, розташованих на території України, в її повітряному та водному просторах, на мобільних засобах, повітряних та водних суднах.

2.3 Терміни проведення регіональних (клубних) змагань обов'язково повинні бути погоджені з КХ та УКХ комітетами Ліги радіоаматорів України (ЛРУ).

2.4 Положення повинно бути доведено до відома можливих учасників змагань не пізніше ніж за місяць до їх початку.

2.5 Будь-яку додаткову інформацію про роботу суддівської колегії (крім власного звіту) має право вимагати тільки засновник змагань.

2.6 Підведення підсумків змагань у клубному заліку проводиться суддівською колегією тільки за умови наявності даного заліку в «Положенні» на підставі клубної заявки або відповідного запису про належність учасника змагань до даного клубу. В своєму звіті (можлива одночасна участь за два «клуби», один з яких є структурним підрозділом іншого).

3. ВИМОГИ ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ

3.1 Користувачі АРС зобов'язані неухильно дотримуватись правил техніки безпеки та протипожежної безпеки, державних санітарних норм і попереджувати випадки порушення цих правил та норм іншими особами.

3.2 Користувачі індивідуальних, керівники колективних АРС та їх заступники несуть відповідальність за дотримання правил техніки та протипожежної профілактики в приміщенні АРС та в місцях розташування їх антенних споруд.

3.3 Радіоапаратура АРС повинна бути в корпусах, які виключають можливість випадково дотику до струмопровідних частин.

3.4 Корпуси радіоапаратури, що живляться від мережі змінного струму, повинні бути надійно заземлені.

3.5 Заземлення апаратури повинно здійснюватись шляхом підключення до зовнішнього заземлення або до контуру заземлення будівлі у відповідності до ПУЕУ.

Використання для заземлення труб і радіаторів опалення, холодної води та газової мережі категорично забороняється (в зв'язку з можливим використанням пластмасових труб на окремих ділянках водо – та газопостачання).

3.6 Всі з'єднання в колі заземлення апаратури АРС повинні бути виконані методами зв'язування, опресування або гвинтового укріплення з наступним пропаюванням.

3.7 Всі кола живлення радіоапаратури АРС повинні бути захищені плавкими запобіжниками.

3.8 Рекомендується передбачити можливість підключення центральних жил фідерів антенних пристроїв до заземлення.

3.9 Всі операції по настройці, регулюванню, заміні комплектуючих компонентів радіоапаратури, як правило, повинні проводитись при повному вимкненні напруги живлення.

3.10 При роботах з радіоапаратурою без зняття напруги живлення необхідно користуватись інструментом з ізольованими ручками та іншими захисними засобами.

3.11 При роботі з антенними пристроями необхідно дотримуватись вимог безпеки щодо робіт, які проводяться на висоті, з обов'язковим вимкненням з електричної мережі зв'язку або заземлення фідерів. Роботи рекомендується проводити у взутті, що забезпечує достатнє зчеплення з дахом будівлі та використовувати монтажні пояси для страхівки.

3.12 Забороняється підійматись на щогли і проводити роботи з антенними пристроями під час грози при її наближенні, при сильному вітрі, ожеледиці, сильному дощі та снігопаді.

3.13 Металеві щогли, ізольовані по електричній схемі від землі, необхідно обладнати блискавкозахисним пристроєм для заземлення.

3.14 При виникненні пожежі в приміщенні АРС її користувач (оператор) зобов'язаний:

– негайно вжити заходів щодо відключення обладнання від

– електричної мережі;

– викликати пожежну охорону;

– вжити заходів до евакуації присутніх у приміщенні;

– розпочати гасіння пожежі первинними засобами пожегогасіння.

3.15 Приміщення, де змонтовані АРС, повинні бути обладнані первинними засобами пожегогасіння (вуглекислотні або порошкові вогнегасники).

Використання піпних вогнегасників на АРС категорично забороняється.

4. ЗМАГАННЯ З РАДІОЗВ'ЯЗКУ НА КОРОТКИХ ХВИЛЯХ

Загальні положення

4.1 Під короткими хвилями (далі – КХ) розуміються ті діапазони (смуги радіочастот), які виділені аматорській службі радіозв'язку, радіочастоти яких не перевищують 30 МГц.

4.2 Радіозв'язки в спортивних змаганнях (далі – змаганнях) можуть проводитися всіма видами роботи (класами випромінювань), дозволеними аматорській службі радіозв'язку України, на одній або декількох ділянках діапазонів (смугах радіочастот), передбачених для цієї мети.

4.3 Діапазони (смуги радіочастот) та види роботи додатково обмежуються «Положенням змагань».

4.4 Змагання проводяться одним з нижче перерахованих видів роботи або декількома видами роботи одночасно (змішаний вид роботи).

4.5 Телеграфія (CW) – передача текстових повідомлень за допомогою коду Морзе. Маніпуляція може здійснюватися як вручну, так і з використанням апаратних і програмних засобів автоматичної генерації коду.

4.6 Телефонія – передача мовних повідомлень в аналоговому виді з використанням однієї (SSB), амплітудної (AM) та частотної (FM) модуляції.

4.7 Цифровий зв'язок (Digital -RTTY, PSK та інші) – передача текстових повідомлень в цифровому вигляді з використанням апаратних та програмних засобів.

Групи, що змагаються

4.8 До змагань з радіозв'язку на КХ допускаються спортсмени в особистому заліку або в командному заліку (капітан команди повинен входити до її складу або робота повинна проводитись під його спостереженням), які мають відповідний «Дозвіл» на право експлуатації аматорської радіостанції (далі – АРС).

4.9 Перелік груп, що змагаються та обмеження, що накладаються на учасників в конкретній групі, визначаються «Положенням змагань». Основними групами (видами) заліку є групи «Один учасник» або «Багато учасників» (команда).

4.10 Група «Один учасник» – одна особа, що самостійно виконує всі операції по керуванню технічними засобами, по передачі та прийманню повідомлень, по проведенню та обліку радіозв'язків.

4.11 Група «Багато учасників» – команда – група з декількох осіб, які особисто виконують усі без винятку операції по керуванню технічними засобами, по передачі та прийманню повідомлень, по проведенню та обліку радіозв'язків, склад якої визначається «Положенням змагань».

4.12 «Положенням змагань» учасники в зазначених групах можуть додатково підрозділятися на підгрупи:

- по виду роботи (телеграф, телефон);
- по діапазонах (усі діапазони, один з діапазонів та ін.);
- по потужності радіопередавача (до 100 Вт, більше 100 Вт та ін.);
- за умовами розміщення (стаціонарні АРС, АРС в польових умовах та ін.);
- по кількості спортсменів в команді (три спортсмени, два спортсмени та ін.);
- за віком спортсменів;
- по інших ознаках.

4.13 Приймаючи участь у змаганнях, кожний спортсмен (команда) у цілому підпадають під спортивну юрисдикцію організаторів змагань та зобов'язуються дотримуватись вимог діючих «Правил», «Положенням змагань» та інших нормативних документів.

Порядок проведення радіозв'язку

4.14 Учасник протягом залікового часу з використанням дозволених технічних засобів (вимоги – див. розділ «Порядок використання технічних засобів») встановлює двосторонні спортивні радіозв'язки з іншими дозволеними «Положенням змагань» учасниками (кореспондентами).

При цьому учасник фіксує в журналі обліку радіозв'язків:

- дату і час проведення кожного радіозв'язку;
- діапазон або частоту, на якій учасником велася робота на передачу;
- вид роботи; прийняті позивний сигнал упізнання (далі – позивний) і контрольний номер кореспондента.

Учасник передає кореспондентові свій позивний та свій контрольний номер. По закінченню залікового часу, на основі даних з журналу обліку радіозв'язків, учасники змагань готують і надсилають на адресу головної суддівської колегії (далі – ГСК) відповідний «Звіт» (вимоги – див. розділ «Звіт про проведені радіозв'язках»). ГСК здійснює їх перевірку (див. розділ «Порядок обробки звітів ГСК та пов'язані з цим штрафні санкції») та визначає переможців змагань.

4.15 Під двостороннім радіозв'язком розуміється радіозв'язок, при якому обмін повідомленнями між двома кореспондентами здійснюється:

- в обох напрямках та без допомоги третіх осіб;
- на одному й тому ж діапазоні обома кореспондентами (якщо «Положенням змагань» не встановлене інше);

– однаковим для обох кореспондентів дозволеним «Положенням змагань» видом роботи (класом випромінювання).

При цьому кожний з кореспондентів повинен:

– передати кореспондентові свій позивний та прийняти від кореспондента його позивний;

– передати кореспондентові свій контрольний номер, установлений «Положенням змагань» та прийняти від кореспондента його контрольний номер.

4.16 Заліковий час змагань встановлюється «Положенням змагань». Початком залікового часу вважається перша секунда хвилини початку залікового часу. Закінченням залікового часу вважається остання секунда хвилини закінчення залікового часу.

Радіозв'язок, проведення якого почалося до початку залікового часу або почалося після закінчення залікового часу, не зараховується. Дозволяється закінчити радіозв'язок, який був розпочатий в заліковий час.

Повідомлення кореспондентові в ефірі даних про час радіозв'язку, що відбувся, не дозволяється.

4.17. Часом проведення радіозв'язку вважається момент його закінчення. Час фіксується з точністю до 1 хв. Дата та час фіксуються у відповідності з «Всесвітнім універсальним часом» (UT – аналог GMT).

4.18 Під контрольним номером розуміється інформація, яка при проведенні кожного радіозв'язку в змаганні повинна бути передана кореспондентові та безпомилково прийнята кореспондентом. Структура контрольного номера визначається «Положенням змагань».

4.19 Передача в ефір або публікація контрольного номера (чи його частин) до початку залікового часу, а також уточнення контрольного номеру та часу проведення радіозв'язку після закінчення залікового часу забороняються.

4.20 Уточнення контрольного номера може проводитися тільки на тому ж діапазоні, на якому був проведений відповідний радіозв'язок.

4.21 Кількість невірно сформованих учасником для передачі та невірно переданих контрольних номерів (наприклад, пропущених або повторно переданих порядкових номерів радіозв'язків) не повинна перевищувати 2% від загальної кількості заявлених радіозв'язків.

4.22 При проведенні радіозв'язків телеграфом допускається скорочена передача цифр в контрольному номері (наприклад, цифра «0» може замінятися на букви «Т» або «О», «9» на «Н» і т.д.). Забороняється скорочена передача цифр у позивних.

4.23 Протягом усього залікового часу учасник повинен використовувати (передавати) тільки один той самий позивний (кожний з членів команди повинен використовувати тільки позивний команди). Забороняється використання яких-небудь інших позивних для: «утримання» частоти на іншому діапазоні; призначення «скедів» та «перетягування»; самоідентифікації в мережі оповіщення (зміст термінів розкрито нижче).

4.24 Повторними радіозв'язками вважаються другий та наступні радіозв'язки з кореспондентами, що передають той самий позивний, проведені на тому самому діапазоні, та тим самим видом роботи. «Положенням змагань» може містити в собі інше визначення повторних радіозв'язків.

4.25 За підсумками перевірки «Звіту» ГСК нараховує очки тільки за один (перший із числа, що підтвердився на діапазоні, кожним видом роботи) радіозв'язок з кореспондентом, що передає один і той самий позивний. При цьому проведення повторного радіозв'язку не штрафується.

4.26 Учасник повинен вказати у своєму Звіті відомості про всі проведені ним радіозв'язки, включаючи всі повторні. Для забезпечення більш повного контролю ГСК за роботою учасника, можлива в «Положеннях змагань» вимога вести повну аудіо за-

пис кожному учаснику, яка є додатком до Звіту. Параметри аудіо запису визначаються у «Положеннях змагань».

4.27 Переходом вважається радіозв'язок, проведений на іншому (у порівнянні з попереднім радіозв'язком) діапазоні та (або) іншим видом роботи визначається «Положенням змагань» та внесений учасником у свій Звіт. «Положенням змагань» можуть встановлюватись обмеження:

- на загальну кількість переходів на протязі залікового часу;
- на кількість переходів за певний інтервал часу; на мінімальні тимчасові інтервали між двома суміжними переходами.

4.28 Під «скедом» або «перетягуванням» розуміється домовленість між двома учасниками змагань в межах залікового часу на одному з дозволених обом учасникам діапазонів та одним і тим самим з дозволених обом учасникам видом роботи, про проведення радіозв'язку на іншому діапазоні та (або) іншим видом роботи. Учасники мають право погодити тільки: орієнтовний час спроби для встановлення радіозв'язку; значення частоти; вид роботи; дані для орієнтації антен; черговість виклику.

Призначення «скедів» та «перетягування» кореспондентів під час змагань дозволяються.

Не дозволяється робити домовленість про «скеди» на діапазонах, які не використовуються для проведення спортивних змагань, а також будь-які «не радіоаматорські» засоби зв'язку – стаціонарний і мобільний телефонний радіозв'язок, мережу Інтернет, тощо).

4.29 Під договірним радіозв'язком розуміється радіозв'язок, вихідними даними для встановлення якого (орієнтовний час радіозв'язку, значення частоти та т.п.) учасники змагань обмінялися між собою одним з нижче перерахованих способів:

- до початку залікового часу;
- у межах залікового часу з використанням будь-яких засобів, видів зв'язку та засобів, явно не дозволених «Правилами» (у тому числі, включаючи мережу оповіщення (див. п. 4.50) і будь-які «не радіоаматорські» засоби зв'язку – стаціонарний і мобільний телефонний зв'язок, мережу Інтернет, та т.п.) або «Положенням змагань».

4.30 Договірні радіозв'язки заборонені і рахуються грубим порушенням та неспортивною поведінкою, що є підставою для санкцій (див. п. 4.78-4.80) або дискваліфікації учасника змагань.

4.31 З метою популяризації змагань дозволяється до початку залікового часу привселюдно анонсувати свою участь у змаганнях без вказання відомостей, що дозволяють провести конкретний радіозв'язок (без вказівки часу, частоти, елементів контрольного номера).

4.32 Тактика роботи, при якій один або кілька учасників проводять радіозв'язки, в основному, з тим самим учасником або деякою групою учасників з метою створення їм переваги перед іншими учасниками змагань, заборонена, та вважається неспортивною поведінкою.

4.33 «Положенням змагань» учасником може бути рекомендований до використання певний сигнал загального виклику в змаганнях – повідомлення, передане при роботі «на загальний виклик». Передача зазначеного сигналу загального виклику сприяє взаємній ідентифікації учасників даних змагань у тому випадку, якщо в той самий час проводяться декілька різних змагань.

4.34 Дані про конкретні радіозв'язки (перераховані в п. 4.14), проведені учасником змагань у заліковий час, вважаються конфіденційними та не підлягають розголошенню учасником після закінчення залікового часу шляхом публікації, передачі тим або іншим способом кореспондентів та кожним іншим особам (за виключенням ГСК змагань) до закінчення установленого діючими «Правилами» (п. 4.69, 4.76) або «Положенням змагань» строку відправлення звіту про проведені радіозв'язки.

4.35 Зокрема, до зазначеного строку забороняється:

- публікація в будь-якому вигляді повного звіту з даними про проведені радіозв'язки або його фрагментів;
- публікація фото, відео – або аудіо записів роботи учасника в змаганнях, у тому числі, зроблених сторонніми особами, якщо така публікація містить дані про конкретні радіозв'язки, перераховані в п. 4.14.

4.36 У будь-який час дозволяється публікація відомостей загального характеру та результатів статистичної обробки «Звіту» (Заявленого результату та Поточного результату) в обсязі, який не дозволить іншим учасникам відновити дані про конкретні радіозв'язки.

Порядок використання технічних засобів

4.37 Учасник змагань має право застосовувати:

- будь-які радіоелектронні засоби (приймально-передавальні пристрої), зареєстровані у встановленому порядку згідно до чинного законодавства;
- антени будь-якого типу;
- будь-яке інше допоміжне устаткування, не заборонене діючими «Правилами».

«Положенням змагань» може додатково обмежуватися перелік дозволеного до використання устаткування.

4.38 Протягом всього залікового часу учасник змагань (члени команди) та всі радіопередавальні та радіоприймальні пристрої (у тому числі, включаючи всі засоби генерування, формування, підсилення, демодуляції, обробки сигналів), що використовуються учасником, повинні розташовуватися на території, обмеженій радіусом 500 м.

4.39 Антени, що використовуються учасником (командою), повинні:

- розташовуватися на території, обмеженій згідно вимог п. 4.38, або являти собою пасивні конструкції (та не бути утримуючими засобами генерування, формування, підсилення, демодуляції або якого-небудь іншого перетворення радіочастотного сигналу) та з'єднуватися із зазначеним в п. 4.38 устаткуванням кабельними лініями передачі радіочастотного сигналу.

4.40 Якщо «Положенням змагань» мобільні (що міняють своє місце розташування протягом залікового часу) учасники виділені в окрему підгрупу, то для такої підгрупи дія п.п. 4.39 може бути скасоване або скоректоване.

4.41 Вимоги до розміщення учасників і технічних засобів в очних змаганнях (додатково до п.п. 4.39 та 4.40) обмежуються «Положенням змагань».

4.42 Якщо «Положенням змагань» безпосередньо не встановлене інше, застосування засобів ретрансляції переданих в ефір радіосигналів заборонено.

4.43 Якщо «Положенням змагань» учасники розділені на підгрупи по потужності радіопередавача («QRP», «LP», «HP»), то зазначені в «Положенням змагань» значення потужності визначає верхня межа для пікового значення падаючої складової потужності радіочастотного сигналу, яке вимірюється на вихідному високочастотному роз'єднувачі останнього (найближчого по радіочастотному тракту до антени) пристрою, що здійснює підсилення потужності або перетворення радіосигналу. При цьому послаблення потужності радіосигналу в наступній частині радіочастотного тракту до антени (включаючи послаблення в пристрої комутації антен, фільтри узгоджувального пристрою, з'єднувальних відрізках радіочастотного кабелю і т.п.), а також коефіцієнт підсилення антени не враховуються.

4.44 Під одиночним сигналом розуміється радіочастотне модульоване вузькополосне електромагнітне коливання, для якого:

- клас випромінювання відповідає одному з дозволених даному учаснику «Положенням змагань» видів роботи та значення частоти перебуває в межах дозволених «Положенням змагань» даному учаснику діапазонів (смуг радіочастот).

Зазначені електромагнітні коливання, що відрізняються класом випромінювання або значенням частоти, вважаються різними сигналами.

4.45 Якщо «Положенням змагань» безпосередньо не встановлене інше, учасник (члени команди) мають право передавати в ефір лише один одиночний сигнал.

4.46 Учасник, радіопередавальне устаткування якого здатне передавати в ефір більше одного сигналу одночасно, зобов'язаний використовувати протягом всього залікового часу блокування – технічний (апаратний або програмний) засіб, що повністю виключає можливість випромінювання двох і більш сигналів одночасно.

4.47 Під час змагань в розташуванні АРС крім учасника (членів команди) може бути присутня особа, відповідальна за її роботу. Якщо відповідальна особа не є особисто учасником змагань (не входить в склад команди), то вона вважається сторонньою особою з обмеженнями:

- не повинна надавати учасникові (членам команди) допомогу в проведенні і обліку радіозв'язків та в керуванні технічними засобами;

- не повинна надавати учасникові (членам команди) допомогу в налаштуванні та обслуговуванні технічних засобів (за винятком випадків, що загрожують виникненням надзвичайної ситуації).

4.48 Технічні характеристики радіоелектронних засобів (РЕЗ – приймально-передавальних пристроїв), що застосовуються учасником, повинні відповідати технічним вимогам, встановленим діючим «Регламентом аматорського радіозв'язку України», а також вимогам діючих норм і стандартів на технічні характеристики РЕЗ, що визначають їх електромагнітну сумісність (відносні рівні побічних, позасмугових шумових радіовипромінювань, вимоги до ширини смуги радіосигналу). РЕЗ (приймально-передавальні пристрої), що застосовуються учасником, повинні перебувати в справному стані.

Учасник зобов'язаний суворо дотримуватись вимог документів, що регламентують роботу АРС:

- не допускати перевищення дозволеної вихідної потужності радіопередавача;
- суворо дотримуватись меж відведених ділянок діапазону;
- по першому зауваженню контрольних служб про технічну несправність, негайно припинити роботу й не виходити в ефір до повного усунення несправності;

- АРС, що мають тон телеграфного сигналу «Т6» та нижче або розбірливість мовного сигналу «R3» та нижче, брати участь у змаганнях забороняється.

4.49. Під допоміжною інформацією розуміються відомості про роботу в ефірі АРС (час, частота, позивний та т.п.) та про умови поширення радіохвиль (наявність радіопроходження, поточний стан атмосфери Землі й активності Сонця, напрямок приходу радіохвиль).

Джерелами допоміжної інформації, крім того, можуть бути:

- стороння особа – будь-яка особа, що не є безпосереднім учасником або особисто не входить до складу команди, у тому числі і інший учасник;

- засіб автоматичного приймання (наприклад, типу «Скиммер»);

- мережа оповіщення;

- будь-який засіб зв'язку, включаючи мережі Інтернет;

- «Дх-кластер» будь-якої структури; канал, що використовує будь-яку передачу даних;

- інша мережа передачі даних, за допомогою якого може поширюватися зазначена допоміжна інформація.

Постачальником інформації в мережу оповіщення, у свою чергу, можуть бути:

- сам учасник;

- сторонні особи;

- засоби автоматичного приймання (наприклад, типу «Скиммер»).

Мережею оповіщення не вважаються мережа Інтернет та ЗМІ за умови, що учасник не одержує з них і не відправляє в них зазначену допоміжну інформацію. Мережею сповіщення не вважається локальна мережа передачі даних між комп'ютерами членів однієї команди, в якій відбувається обмін інформацією тільки:

- про встановлені раніше радіозв'язки та радіозв'язки, що встановлюються в даний момент часу;

- про параметри й стан прийнятно-передавального устаткування команди (частота, вид роботи, команди блокування роботи на передачу);

- повідомлення від одного з членів команди іншим членам тієї ж команди.

4.50 Учасник (члени команди) зобов'язаний дотримуватись правил використання допоміжної інформації, встановленої «Положенням змагань».

4.51 Якщо «Положенням змагань» не встановлене інше, всім учасникам змагань дозволяється:

- приймання, використання та поширення повідомлень, що містять зазначену допоміжну інформацію, тільки через відкриту мережу оповіщення (для групи «Багато учасників» також через зазначену локальну мережу передачі даних між комп'ютерами членів однієї команди);

- добування зазначеної допоміжної інформації за допомогою власних засобів автоматичного приймання (наприклад, типу «Скimmer»), розміщених в відповідності з вимогами п.п.4.38 – 4.40.

При цьому:

- учасник у своєму «Звіті» зобов'язаний заявити про використання ним допоміжної інформації (вказати свою підгрупу учасників як «Assisted»);

- учасники змагань та сторонні особи зобов'язані дотримуватися всіх обмежень, що перераховані в п. 4.47-149 і спрямовані на забезпечення рівних умов змагання для всіх учасників.

4.52 Під відкритою мережею оповіщення розуміється мережа оповіщення, що забезпечує всім учасникам рівні можливості в одержанні циркулюючої в цій мережі інформації, тобто, стосовно до якої:

- повідомлення про дію мережі та порядок доступу до інформації завчасно опубліковані в інформаційних джерелах до початку змагань;

- доступ до інформації відкритий для будь-яких учасників змагань;

- технічні особливості мережі оповіщення не обмежують доступ до інформації учасникам за територіальною ознакою.

Участь у мережі, що не є відкритою, учасникові змагань заборонено.

4.53 Учасник зобов'язаний ідентифікувати себе в мережі оповіщення, вказуючи позивний, з використанням якого приймає участь в даних змаганнях.

4.54 «Селф-споттінг»(self-spotting) заборонений та вважається неспортивною поведінкою. Під «селф-споттінгом» розуміється:

- передача учасником (членами команди) в мережі оповіщення інформації про власну роботу в ефірі (частота й позивний), що дозволяє встановити з ним радіозв'язок іншим учасникам мережі;

- передача в мережу оповіщення повідомлення зі значенням частоти власної роботи на передачу й свідомо недостовірним позивним з метою привернути увагу інших учасників мережі до своєї частоти;

- прохання учасника змагань передати в мережу оповіщення повідомлення з інформацією про свою власну роботу в ефірі (частота та позивний), адресоване будь-яким способом будь-якому учасникові мережі, а також дії учасника мережі по виконанню такого прохання.

4.55 «Чірлідінг» (cheerleading) заборонений та вважається неспортивною поведінкою.

Під «чірлідінгом» розуміється тактика дій у мережі оповіщення, при якій в мережу передаються переважно повідомлення з інформацією про роботу одного з учасників або групи учасників змагань із метою створення цьому учасникові (групі учасників) переваги перед іншими учасниками змагань. Санкції за порушення (див. розділ «Інші санкції») можуть бути застосовані до обох сторін, що приймали участь в «чірлідінгі».

4.56 Якщо «Положенням змагань» передбачена підгрупа «Non-Assisted», то учасникам цієї підгрупи забороняється приймати, використовувати та передавати повідомлення, що містять зазначену допоміжну інформацію:

- через границю території, зазначеної в п. 4.38;
- від сторонніх осіб;
- сформовані в результаті дії будь-яких (у тому числі, незалежно від територіального розміщення) автоматизованих засобів аналізу радіосигналів, в яких аналіз або приймання радіосигналів ведеться за участю сторонньої особи (наприклад, повідомлення в мережі оповіщення);
- сформовані в результаті дії будь-яких (у тому числі, незалежно від територіального розміщення) автоматичних (здатних діяти без участі людини) засобів аналізу, демодуляції та приймання радіосигналів (наприклад, типу «Скіммер»). Приймання інформації повинно вестися учасником самостійно.

Виключення для цифрових видів радіозв'язку:

- дане обмеження не діє;
- усі зазначені автоматичні засоби повинні розташовуватися відповідно до вимог п.п. 4.38 – 4.40.

4.57 З метою популяризації змагань протягом залікового часу всім учасникам змагань дозволяється:

- привселюдно анонсувати свій поточний результат в змаганнях;
- одержувати інформацію про поточні результати суперників;
- транслювати відео і фотоматеріали, про участь у змаганнях в квазіреальному та реальному масштабі часу. При цьому не повинна передаватися або прийматися допоміжна інформація, яка визначена в п. 4.49.

Звіт про проведені радіозв'язки

4.58 Незалежно від кількості проведених радіозв'язків кожний учасник змагань (спортивна команда в цілому) зобов'язаний відправити на адресу ГСК відповідний звіт.

4.59 Учасник змагань, який, за тих чи інших причин, не претендує на включення в залік змагань, зобов'язаний відправити звіт з поміткою «Для контролю» (checklog).

4.60 Відправлення звіту «Для контролю» приводиться для того, щоб:

- учасник (відправник звіту) не включався в таблицю технічних результатів змагань;
- його позивний був розміщений у розділі «Звіти для контролю»;
- представлені відомості про проведені радіозв'язки були використані ГСК для перевірки звітів інших учасників змагань.

Відправлення звіту «Для контролю» не знімає з учасника (відправника звіту) обов'язку та відповідальності за повне дотримання всіх інших вимог діючих «Правил» та «Положення змагань».

4.61 Звіт може бути складений і відправлений в електронній формі (з використанням мережі Інтернет або на інших електронних носіях), або складений в рукописній формі, або машинним засобом на бланках (або згідно їх форми). Формат електронного звіту визначається «Положенням змагань».

4.62 Якщо учасником не заявлено ГСК інше, то відправлення звіту, складеного в електронній формі, на електронну адресу ГСК рівносильне тому, що учасник змагань

(члени команди) заявляє про повне дотримання ним особисто діючих «Правил» та «Положення змагань».

4.63 Паперовий звіт складається з титульного аркуша (див. додаток), та аркушів звіту (див. додаток).

4.64 В титульному аркуші заповнюються всі необхідні графи, згідно з «Положенням змагань».

4.65 Аркуші звіту заповнюються, згідно з «Положенням змагань»:

– заповнення повністю першого та останнього рядків аркуша (графи: «час», «діапазон» та «контрольні номери») є обов'язковими;

– в решті рядків рекомендовано заповнювати в графах;

– «час» – тільки «хвилини», а «години» – при їх зміні;

– «діапазон» – тільки при їх зміні;

– «№ пер» – тільки при першому зв'язку після зміни діапазону;

– «контрольні номери» – тільки ту їх частину, що змінюється (наприклад: переданий номер радіозв'язку);

– під незмінними частинами записів (наприклад, в «контрольному номері» – умовне позначення області / QTH-локатор або RS/T) допускається в наступних рядках (до їх зміни) робити позначку «-» – або позначати стрілкою зверху вниз;

– категорія учасників «поза заліком» графу «очки» не заповнює;

– конкретні виправлення (крім виправлень в графі «очки») вносяться в додаткову таблицю «зноски» відповідного звітного аркуша та повинні бути завірені підписом учасника;

– звіт у рукописній формі повинен містити всі відомості в обсязі, вказаному в «Положенні». Звіт заповнюється чорнилом синього або чорного кольору, позивні пишуться тільки латинськими буквами. Звіт повинен містити завірення: Я свідчу, що в даних змаганнях повністю дотримувався «Правил змагань з радіоспорту» та «Положення даних змагань».

Заява підписується учасником (кожним членом команди). Дані про радіозв'язки заповнюються на одній стороні аркуша, кількість рядків з даними про радіозв'язки не більш 40, для одного аркуша.

4.66 Учасник, що допустив грубе порушення діючих «Правил змагань з радіоспорту», зобов'язаний відправити свій звіт «поза конкурсом», повідомити про допущене порушення та бути готовим дати пояснення ГСК.

4.67 Відправляючи звіт, учасник передає ГСК право на публікацію в засобах масової інформації повного звіту або його фрагментів, а також результати перевірки та аналізу його звіту.

4.68 Спосіб та адреса (поштова та електронна) для відправлення звіту вказується в «Положенні змагань».

4.69 Звіт повинен бути відправлений протягом чотирнадцяти календарних діб за київським часом після закінчення змагань. Звіти, відправлені після зазначеного строку або отримані ГСК пізніше 30 діб після дати закінчення змагань, ГСК до заліку не приймаються.

4.70 Фактична дата відправлення звіту в електронній формі визначається ГСК самостійно по заголовку електронного листа (E-mail) або по даних автоматизованої системи приймання звітів через «web-інтерфейс». Фактична дата відправлення звіту в рукописній формі визначається за поштовим штемпелем на конверті.

4.71 ГСК зобов'язана інформувати відправника звіту в електронній формі про факт та дату одержання (висилається підтвердження E-mail або іншим засобом). Якщо підтвердження не отримане, учасникові слід звернутися з запитом у ГСК (телефон, Інтернет, факс).

4.72 Відправникові рекомендується зберігати документальне підтвердження відправлення (повідомлення про одержання) звіту, для вирішення можливих спірних ситуацій.

Додатки
(Титульний аркуш)

Загальна кількість аркушів	Позивний	Умовне позначення області	Категорія АРС	Залікова група

ЗВІТ
Учасника змагань з радіозв'язку на КХ _____
(дата)

_____ (назва змагань)

Оператори:	1 (капітан)	2	3				
Ім'я							
Прізвище							
Рік народження							
Спортивний розряд							
Власний позивний							
Власна адреса							
Адреса розташування радіостанції							

СПОРТИВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Заліковий час	Кількість зв'язків	Очки за:			
		Зв'яз.	Коресп.	Області	Всього
Заявлено					
Підтверджено					
Штрафні					
Кінцевий результат					

Коментар:

_____

Я (Ми) засвідчую (ємо), що повністю дотримувався (лись) вимог «Регламенту аматорського радіозв'язку України», «Правил» та «Положення змагань».

Підписи: 1. _____ 2. _____ 3. _____ Дата _____

Суддя-контролер: _____ Дата _____
(підпис, позивний)

ЗВІТ

(аркуш)		(назва змагань)			(позивний)				
Час UT	Діапазон МГц	№ переходу	Позивний кореспонд.	Контрольний номер		Очки за:			Відмітки судді
				Переданий	Прийнятий	З'язки	Коресп.	Всього	
Зноски				Заявлено					
№	Прав. запис	Підпис		Підтверджено					
				Штрафні					
				Результат					

Порядок обробки звітів ГСК і пов'язані із цим штрафні санкції

4.73 ГСК нараховує учаснику змагань очки за радіозв'язки, проведені відповідно до діючих «Правил змагань з радіоспорту» та «Положення змагань», що підтвердилися за підсумками перевірки. Порядок нарахування очок, визначення результатів та переможця встановлюється «Положенням змагань».

4.74 Радіозв'язок не зараховується обом кореспондентам і кожний з кореспондентів одержують за радіозв'язок нуль очок, якщо:

- радіозв'язок не підтверджений звітом кореспондента;
- виявлена помилка (викривлення) у контрольному номері або в позивному;
- виявлена розбіжність у часі проведення радіозв'язку більш ніж на дві хвилини;
- не збігається (невірно зазначений) діапазон;
- не збігається (невірно зазначений) вид роботи;

4.75 В очних змаганнях «Положенням змагань» можуть встановлюватись додаткові вимоги щодо зарахування радіозв'язку. Наприклад:

Однакові помилки в трьох та більше суміжних радіозв'язках вважаються систематичними при виконанні однієї або декількох з умов одночасно:

- не збігається дата та (або) час, та (або) діапазон, та (або) вид роботи;
- у складі прийнятого та (або) переданого контрольного номера зазначена оцінка сигналу (RS/ RST) у випадку, коли це не передбачене «Положенням змагань».

Учасник очних змагань, що допустив однакові помилки у своєму звіті, одержує за ці радіозв'язки нуль очок. Учасникам, які мали радіозв'язки з такими кореспондентами очки

нараховуються як за такі, що підтвердилися, якщо немає інших підстав ці радіозв'язки не зараховувати.

4.76 Штрафні санкції за недотримання вимог діючих «Правил» та «Положення змагань» у частині, що стосується оформлення звіту про радіозв'язки, визначаються як відсоток від загальної кількості очок, нарахованих учасникові ГСК за результатами перевірки радіозв'язків, що віднімається від зазначеної загальної кількості очок.

Для звітів, складених в електронній формі:

- за подання звіту у формі, відмінній від необхідної – штраф 10%;
- за неправильне оформлення, незаповнених (повністю або частково) полів звіту, включаючи поля заголовку – штраф 5%.

Для звітів, складених у рукописній формі:

- за неправильне оформлення або незаповнених (повністю або частково) граф звіту, включаючи титульний аркуш – штраф 5%.

Інші санкції

Зняття з заліку

4.77 Учасник (команда) знімається із заліку змагань:

– якщо кількість радіозв'язків, за які зараховано нуль очок із причин, не пов'язаних з неотриманням ГСК звітів від кореспондентів та повторних радіозв'язків, за які учасник сам нараховував у звіті нуль очок, становить більше 20% від заявленої загальної кількості радіозв'язків;

- за перевищення потужності радіопередавача;
- за роботу поза відведеними для спортивних змагань ділянками діапазонів;
- за недостовірні вказані групи (підгрупи), що змагаються;
- за порушення встановленого «Положення змагань» складу команди;
- за передачу в ефір двох і більш сигналів одночасно, якщо таке безпосередньо не дозволено «Положенням змагань» для заявленої учасником підгрупи;
- за недостовірну вказівку місцезнаходження АРС у випадку, якщо згідно «Положення змагань» потрібно вказати точне місцезнаходження радіостанції у заліковий час;
- за висилку звіту із запізненням;
- за грубі порушення «Положення змагань» та вимог керівних документів, перерахованих у діючих «Правилах» та в «Положенні змагань»;
- за неспортивну поведінку.

4.78 У випадку порушення вимог діючих «Правил» та «Положення змагань», за які безпосередньо не визначені санкції, ГСК своїм рішенням застосовує до учасника одну або декілька з наступних санкцій в залежності від ступеня важкості порушення:

- виносить учаснику попередження;
- нараховує за радіозв'язки, проведені з порушенням, нуль очок;
- застосовує штрафні санкції в розмірі 20% від загальної кількості очок, нарахованих учаснику ГСК за результатами перевірки радіозв'язків;
- знімає учасника із заліку в змаганнях.

4.79 Підставою для зняття із заліку в змаганнях є підтвердження випадків порушення:

- п'ятьма заявами учасників змагань з різних областей України з додатком ними аудіо запису;
- аудіозаписом контрольного пункту (або уповноваженої ГСК змагань особи);
- актом, спеціального уповноваженого представника організатора змагань (спортивний комісар);

– актом перевірки представником наглядових органів у сфері радіозв'язку Українським Державним центром радіозв'язку (УДЦР).

Радіозв'язки, проведені з учасником, знятим із заліку в змаганнях, зараховуються його кореспондентам у тому випадку, якщо немає інших підстав не зараховувати ці радіозв'язки.

4.80 Повторне зняття учасника із заліку в змаганнях на протязі календарного року є підставою для дискваліфікації.

5. ЗМАГАННЯ З РАДІОЗВ'ЯЗКУ НА УЛЬТРАКОРОТКИХ ХВИЛЯХ

Загальні положення

5.1 Під ультракороткими хвилями (далі – УКХ) розуміються ті діапазони (смуги радіохвиль), виділені аматорській та аматорській супутниковій службам радіозв'язку, радіочастоти які є вищими за 30 МГц.

5.2 Під час змагань учасники перебувають на місцях розташування аматорських радіостанцій (далі АРС) в районі, обумовленому «Положенням змагань».

5.3 Команда АРС може складатися з 2-х або 3-х спортсменів. При цьому кількість учасників Команди не обмежується, якщо це вказано в «Положенні змагань» про конкретні змагання.

5.4 Спортсмени можуть використовувати допомогу групи підтримки. До початку змагання ця група може брати участь у транспортуванні апаратури, розгортанні на місцевості антенного господарства, його настроюванні. У ході змагань вона може тільки забезпечувати безпеку спортсменів і надавати їм, при необхідності, долікарську медичну допомогу.

Групі підтримки забороняється надавати спортсменам допомогу у встановленні та проведенні радіозв'язків у ході змагань.

5.5 Вся апаратура та антени учасника повинні перебувати на території, обмеженій умовним колом діаметром 500 метрів.

5.6 Радіозв'язки з кореспондентами, що перебувають у русі (наприклад, в автомобілі), з використанням позивних /м, /мм, /ам та інших не зараховуються.

5.7 У будь-який момент часу допускається випромінювання АРС на одному діапазоні тільки одного сигналу, якщо інше не передбачено у «Положенні змагань».

5.8 Забороняється проведення радіозв'язків під час змагань декількома позивними з однієї АРС.

5.9 Допускається зміна місця розташування АРС, що бере участь в змаганнях, які складаються з двох і більш турів, рознесених по даті проведення.

5.10 Учасники змагань можуть використовувати відкриті мережі оповіщення, перераховані в «Положенні змагань». Використання закритих мереж оповіщення та інших закритих каналів радіозв'язку в ході змагань забороняється. В відкритих мережах оповіщення забороняється передача контрольних номерів, а також повідомлення про закінчення зв'язку.

Проведення радіозв'язків і звітність у змаганнях на УКХ

5.11 Часом проведення радіозв'язку вважається момент її закінчення.

5.12 Під час проведення радіозв'язку спортсмени повинні обмінятися позивними, контрольними номерами та QTN-локаторами.

5.13 Зміст контрольних номерів визначається «Положенням змагань». При роботі телеграфом допускається скорочена передача цифр: «Т» – замість «0», «Н» – замість «9», «А» – замість «1». Забороняється скорочена передача цифр в позивних. При ви-

користанні для зв'язків на УКХ специфічних видів проходження замість числа оцінки тону сигналу передається літера А – AURURA чи S для відбиття сигналів від опадів (дощ, сніг).

5.14 Передача контрольних номерів до початку змагань, а також уточнення контрольних номерів і часу проведення радіозв'язків після закінчення змагань забороняється.

5.15 Повторні радіозв'язки на одному й тому ж діапазоні не зараховуються, якщо інше не передбачено «Положенням змагань»..

5.16 У випадку проведення помилкового радіозв'язку в полі «позивний» повинно бути зазначено «egog», щоб не порушити правильність переданих порядкових номерів радіозв'язку.

5.17 Незалежно від кількості проведених радіозв'язків кожний учасник змагань зобов'язаний в термін до другого понеділка після закінчення змагань відправити на адресу ГСК звіт, про участь в змаганнях. Звіти вислані після закінчення строку ГСК до заліку не приймаються. Форма звіту визначається «Положенням змагань».

5.18 Учасники змагань всеукраїнського та міжрегіонального рівнів повинні відправляти «Звіт» на адресу ГСК в електронному виді в форматі «REG1TEST» («ED1»). У файлах звіту обов'язково повинні бути зазначені: прізвище, ім'я, по батькові, спортивне звання (спортивний розряд), рік народження та адреса – українською мовою.

5.19 ГСК зобов'язана підтверджувати отримання електронних звітів, надісланих учасниками заочних змагань електронною поштою, в термін не більше 3-х днів після одержання звіту.

5.20 Звіти вислані після закінчення строку ГСК не приймаються.

5.21 Окремі радіозв'язки виключаються зі звіту:

– якщо є викривлення в позивному, контрольному номері або QTH-локатор (радіозв'язок при цьому не зараховується обом кореспондентам);

– якщо час радіозв'язку у звітах учасників розходиться більше ніж обумовлено «Положенням змагань» (від 2 до 10 хвилин – в змаганнях на УКХ IARU Reg.1);

– якщо радіозв'язок не підтверджений звітом кореспондента.

5.22 ГСК може використовувати звіти, виключно для контролю, з колекторів других змагань на УКХ, які проходили в той же час.

Форма звіту на папері

(Титульний аркуш)

З В І Т

Учасника змагань з радіозв'язку на УКХ _____

(Дата)

_____
(Назва змагань)

Оператори:	1 (капітан)	2	3
Ім'я			
Прізвище			
Рік народження			
Спорт. Розряд			
Особистий позивний			
Адреса			

ТЕХНІЧНІ ПАРАМЕТРИ АПАРАТУРИ

Діапазон	2 м	70 см	23 см	
Антени				
Чутливість				
Р/приймача				
Потужність				
передавача				

СПОРТИВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Діапазон	2 м	70 см	23 см	
Максимальна відстань				
Кількість зв'язків				
Кількість квадратів QTH-локаторів				
Кількість заявлених очок				
Кількість підтверджених очок				
Штрафніочки				

Всього заявлено очок: _____

Підтверджено: _____

Примітка _____

Я (Ми) засвідчую (ємо), що повністю дотримувався (лись) «Регламенту радіоаматорського зв'язку України», «Правил змагань» та «Положення змагань».

Підписи: 1. _____ 2. _____ 3. _____ Дата _____

Суддя-контролер _____ Дата _____

(підпис, позивний)

ЗВІТ

_____ (Назва змагань)

(Позивний)   (QTH –лок.)   (Діапазон)   (Аркуш)   (Аркушів)

№	Дата Час (UTC)	Позивний кореспондента	Прийнятий контр. ном.	QTH-локатор	Очки	Відмітки судді
1						

2						
40						
№	Правильний запис	Підпис	Замовлено на аркуші			
			Підтверджено:			
			Штрафні очки:			
			Результат:			

Зняття із заліку учасника змагань на УКХ

5.23 Учасник знімається із заліку в змаганнях:

- за роботу поза відведеними для змагань ділянками діапазонів;
- за випромінювання декількох сигналів одночасно на одному діапазоні;
- за порушення встановленої «Положенням змагань» кількості учасників команди;
- за відправку звіту із запізненням;
- за відсутність в звіті свого позивного, прізвища, імені та по батькові;
- якщо кількість пропущених або повторно переданих контрольних номерів в сумі перевищує 5% від загальної кількості заявлених радіозв'язків;
- якщо неправильно вказано місце знаходження радіостанції;
- за інші порушення діючих «Правил» та «Положення змагань», а також вимог нормативних документів, що регулюють роботу АРС в Україні;
- за неспортивну поведінку.

5.24 Радіозв'язки, проведені з учасником, знятим із заліку в змаганнях, зараховуються його кореспондентам у тому випадку, якщо немає підстав для їхнього виключення згідно п. 5.12.

5.25 Підставою для зняття є:

- підтвердження випадків порушень п'ятьма звітами учасників змагань;
- «Акт» спеціального уповноваженого представника організатора змагань (спортивний комісар);
- «Акт» перевірки представником наглядових органів у сфері радіозв'язку, українського державного центру радіозв'язку (УДЦР).

6. ДИСКВАЛІФІКАЦІЯ УЧАСНИКІВ ЗМАГАНЬ НА КХ та УКХ

6.1 При виявленні грубих порушень, допущених учасником неодноразово та свідомо, ГСК має право порушити клопотання перед засновниками про дискваліфікацію.

Рішення про дискваліфікацію ухвалюється засновниками змагань.

Дискваліфікація для учасника буде означати що:

- на протязі наступного календарного року учасник не допускається до участі в Чемпіонатах України;
- втрачає права на присвоєння спортивних розрядів та звань.

При повторній дискваліфікації учасник не допускається на протязі 3-х наступних років до участі в змаганнях та втрачає права на присвоєння спортивних розрядів та звань протягом 3-х років.

При дискваліфікації учасника в міжнародних змаганнях:

- втрачає права на присвоєння спортивних звань до 3-х років.
- при повторній дискваліфікації на протязі 3-х років втрачає права на присвоєння спортивних звань на 5 років.

6.2 Учасник може бути дискваліфікований засновником змагань на певний термін на підставі Протоколу результатів змагань або матеріалів контролюючих інстанцій за:

- не висилку звіту неодноразово без обґрунтованих підстав;
- грубі та неодноразові порушення вимог нормативних документів («Регламент аматорського зв'язку України», діючі «Правила» та «Положення змагань»).

6.3 Інформація про застосовані санкції обов'язково публікується на офіційному сайті ЛРУ та в інших засобах інформації.

7. СУДДІВСТВО ЗМАГАНЬ

7.1 Суддівство змагань проводиться Головною суддівською колегією (ГСК), яка признається засновником змагань, ГСК заочних Чемпіонатів України та Ukrainian DX Contest признається відповідно КХ або УКХ комітетом ЛРУ за погодженням з Виконкомом ЛРУ.

ГСК очних Чемпіонатів України признається ЦСТРК ТСОУ.

7.2 До складу ГСК входять: головний суддя, заступник головного судді та головний секретар. Участь їх в даних змаганнях (навіть в категорії «поза заліком») заборонена.

7.3 ГСК формує суддівську колегію (судді-контролери, технічні судді та ін.).

7.4 ГСК має право зажадати від учасників додаткових відомостей про участь в змаганнях, які можуть бути потрібні для суддівства.

7.5 Дата поступлення звіту до ГСК визначається за поштовим штемпелем відправника, відправника по даті письмової розписки ГСК про отримання (при доставці звіту кур'єром) або по даті службової помітки (при відправці електронним засобом: E-mail, FAX та ін.).

7.6 Судді-контролери на звіті, який вони перевіряють, роблять свої службові помітки (див. додаток) червоним кольором.

7.7 При однаковій кількості підтверджених очок у двох або більше учасників перевага віддається тому, у кого краща якість (менше зв'язків, більший процент підтвердження). При абсолютно однакових показниках двох або більше учасників вони ділять два або більше суміжних місць в підсумкових результатах змагань. В даному випадку позивні розташовуються в алфавітному порядку префіксів та суфіксів.

7.8 Якщо кількість встановлених учасником зв'язків менша від мінімальної межі, обумовленої «Положенням», то такий звіт переводиться в категорію «Поза заліком», а зв'язки з кореспондентами своєї області (АР Крим) не зараховуються.

7.9 Форму та об'єм Протоколу (результатів) змагань встановлює їх засновник.

7.10 Суддівство змагань рахується завершеним після затвердження засновником їх Протоколу (результатів) та закінчення термінів подання можливих протестів.

Додаток

РЕКОМЕНДОВАНІ СЛУЖБОВІ ПОМІТКИ СУДДІВ НА ЗВІТАХ УЧАСНИКІВ ЗМАГАНЬ

1	Підтверджені зв'язки	V
2	Непідтверджені зв'язки:	
3	– невідповідність діапазону	– B
4	– спотворення діапазону	– C
5	– повторний зв'язок	– D
6	– відсутній звіт кореспондента	– L
7	– неправильно нарахований множник	– M

8	– спотворення контрольного номера	– N
9	– неправильно нараховані очки	– P
10	– зв'язок відсутній в звіті кореспондента	– Q
11	– спотворення умовного позначення області (QTH- локатора)	– QTH
12	– розходження в часі	– T

Протести

7.11 Протести подаються тільки представником організації, що приймає участь в змаганнях, а при відсутності – капітаном команди (при командному заліку) або учасником змагань (при особистому заліку).

7.12 Протести подаються тільки в письмовій формі (по ел. пошти – тільки для відомо) на ім'я ГСК не пізніше:

- по питаннях порушення нормативних документів – 4-х годин (очні змагання) або 24-х годин (заочні змагання) з моменту їх закінчення;
- по результатах суддівства – 2-х годин (очні змагання) або 10-и діб (заочні змагання) з моменту оголошення результатів змагань.

7.3 Не приймаються до розгляду протести:

- подані після встановленого терміну;
- в яких не вказано конкретний пункт порушення нормативних документів.

7.13 Факт подання протесту і рішення по ньому фіксується в Протоколі (результатах) змагань.

7.5 Рішення по суті протесту в письмовій формі ГСК передає заявнику не пізніше:

- моменту затвердження Протоколу (результатів) змагань;
- 4-х годин (очні змагання) або 20 діб (заочні змагання) з моменту оголошення результатів змагань.

7.14 В особливих випадках терміни прийняття рішення по протесту (за рішенням засновника) можуть бути збільшені.

7.15 За подачу фальшивого протесту на організацію (особу), що його подала можуть бути накладені засновником змагань штрафні санкції (аж до дискваліфікації).

7.16 Організація (особа), що подала протест, має право на його письмове відкликання (до моменту прийняття по ньому рішення) з анулюванням факту його подачі.

Рекомендації ГСК змагань з радіозв'язку на КХ і УКХ щодо етапів публікації в ЗМІ «Протоколу результатів»

7.17 Публікацію «Протоколу результатів» доцільно проводити в три етапи:

Перший етап:

– після закінчення строку прийняття звітів, ГСК оприлюднюється «Протокол заявлених результатів» і вказується строк прийняття ГСК до розгляду всіляких заяв (але не, так званих «Протестів») і уточнень. Рекомендований термін – 7-10 днів.

Другий етап:

– після закінчення встановленого строку і т.зв. «сущільної комп'ютерної» перевірки звітів, ГСК публікується «Протокол попередніх результатів» і в супровідному тексті вказується строк прийняття ГСК до розгляду всіляких заяв і уточнень (вкл. прохання про одержання від ГСК свого UBN-Файлу), але не т.зв. «Протестів». Рекомендований термін на приймання вищевказаного – 7-10 днів.

Третій етап:

– після закінчення встановленого строку, ГСК публікується «Підсумковий протокол результатів» і в супровідному тексті вказується строк прийняття ГСК до розгляду можливих «Протестів» (на протязі 10 днів, з наступною листовною відповіддю заявникові по суті питання).

Примітка: Зміст «Протесту» і відповідь ГСК на нього в обов'язковому порядку відображається в «Протоколі».

Рекомендації

7.18 Взаємовідносини між суддями та учасниками повинні бути суто офіційними та коректними.

7.19 Звіт про участь в заочних змаганнях доцільно складати якомога скоріше після їх закінчення.

7.20 Звіт необхідно міцно скріпити в лівому верхньому куті (методом склеювання або прошивки).

7.21 Якщо Ви розраховуєте на високе місце в змаганнях, то до отримання їх результатів зберігайте письмові підтвердження про відправку документів до ГСК та ксерокопію звіту.

7.22 Пам'ятайте, що в разі закінчення змагань о 4.00, останній зв'язок може бути проведений не пізніше ніж о 3.59.

7.23 Час зв'язку записуйте після його закінчення.

7.24 Пам'ятайте, що Ваш позивний на протязі зв'язку повинен бути переданий повністю принаймні один раз.

7.25 Якщо Ви бажаєте отримати свій звіт (його копію) після суддівства змагань, то зробіть про це в звіті відповідну примітку та вирішіть в ГСК фінансові питання щодо повних витрат за пересилання його учаснику змагань.

Коментарі до роботи колегії суддів ЛРУ всіх рівнів

7.26 Колегія суддів ЛРУ з радіоспорту (далі – КС) є суспільним органом, що обирається, як у цілому при ЛРУ, так і при відповідних її структурних підрозділах (обласних відділеннях і т.п.).

7.27 Відповідна КС не є яким-будь арбітром (суддею в останній інстанції) при виникненні можливих розбіжностей, як між членами ГСК, так і між ГСК і їх засновником, а при виникненні такої ситуації виступає тільки в якості консультативного органу.

Основні цілі й завдання відповідної КС:

– підготовка спортивних суддів (шляхом проведення семінарів), їх облік і аналіз суддівства змагань;

– участь у розробці «Положень про змагання», виключно з погляду забезпечення максимально об'єктивного суддівства і їх відповідності «Правилам змагань з радіоспорту»;

– розробка необхідних рекомендацій, уточнень і доповнень до «Правил змагань з радіоспорту»;

– консультації, як ГСК змагань, так і їх засновників (по можливим тих чи інших, передбачуваним до прийняття ними остаточних рішень);

– надання рекомендацій (при необхідності) засновникам змагань щодо персональному складу ГСК змагань, що ними будуть проводитись.

V. ДОКУМЕНТАЦІЯ І ЗВІТНІСТЬ СУДДІВСЬКОЇ КОЛЕГІЇ

1. ДОКУМЕНТАЦІЯ

1.1 Документація суддівських колегій підрозділяється на робочу, звітну і демонстраційну.

1.2 Робоча документація ведеться членами суддівської колегії в процесі змагань на своїх ділянках роботи.

1.3 Звітна документація являє собою узагальнені дані за підсумками змагань і оформляється при затвердженні спортивно-технічних результатів.

1.4 Демонстраційна документація призначена для доведення до учасників і глядачів попередніх підсумків змагань. Як демонстраційні документи рекомендуються таблиці.

1.5 Звітна документація змагань представляється в двох, трьох екземплярах.

1.6 Після проведення змагань по прийому і передачі радіограм представляються звітні документи:

- протокол засідання головної суддівської колегії;
- протокол засідання мандатної комісії;
- таблиця результатів змагань.

Крім того, додаються наступні робочі документи (в одному екземплярі):

– заявки на участь у змаганнях;

– список учасників змагань, один екземпляр якого остається організації, що проводила змагання;

– відомість результатів по прийому радіограм;

– відомість результатів по передачі радіограм.

Заявочні відомості, протокол жеребкування команд і учасників, контрольні аркуші для прийому радіограм, облікові картки по їхній передачі і демонстраційних таблицях зберігаються на місці проведення змагань і знищуються по акту через рік з дозволу вищестоящої організації.

1.7 Після проведення змагань з багатоборства радистів надаються звітні документи:

- протокол засідання головної суддівської колегії;
- протокол засідання мандатної комісії;
- таблиця результатів змагань.

Крім того, додаються наступні робочі документи в одному екземплярі:

– заявки на участь у змаганнях;

– список учасників змагань, один екземпляр якого остається організації, що проводила змагання;

– відомість результатів по прийому радіограм;

– відомість результатів по передачі радіограм;

– відомість результатів по радіообміні;

– відомість результатів КХ тесту;

– відомість результатів по орієнтуванню;

– карти по орієнтуванню з нанесеними КП, для кожної групи що змагаються.

Протокол жеребкування команд і учасників, відомості проходження КП, контрольні аркуші для прийому радіограм, облікові картки по передачі радіограм, відомості пункту радіоконтролю, бланки вхідних і вихідних радіограм і демонстраційних таблиць зберігаються у місці проведення змагань і знищуються по акту через рік з дозволу вищестоящої організації.

1.8 Після проведення змагань зі спортивної радіопеленгації представляються звітні документи:

- протокол засідання головної суддівської колегії;

- протокол засідання мандатної комісії;
- протокол (таблиця) результатів змагань.

Крім того, додаються наступні робочі документи (в одному екземплярі):

- заявки на участь у змаганнях;
- список учасників змагань, один екземпляр якого оставляють організації, що провела змагання;
- акти перевірки чутності передавачів на діапазонах.

Відомості виявлення передавачів (КП), протокол жеребкування команд і демонстраційних таблиць зберігаються на місці проведення змагань і знищуються по акту через рік з дозволу вищестоящої організації.

1.9 При змаганнях з радіозв'язку на КХ та УКХ надаються:

- протокол засідання головної суддівської колегії;
- таблиці результатів змагань;
- список позивних радіостанцій, власники яких не надали звіти про змагання.

При проведенні очних змагань додатково представляються:

- протокол засідання мандатної комісії;
- протокол засідання технічної комісії;
- протокол жеребкування № місця, розташування радіостанції.

Крім того, додаються наступні робочі документи (в одному екземплярі):

- заявки на участь у змаганнях;
- список учасників змагань.

1.10 Усі подані протести і рішення по них, що оформляються або окремим протоколом, або резолюцією головного судді на даному протесті, додаються до протоколу засідання головної суддівської колегії (тільки до першого екземпляра).

Примітка: При проведенні чемпіонатів України з усіх видів радіоспорту, крім зазначених вище звітних документів, надається також звіт суддівської колегії в трьох екземплярах.

**Експертний висновок
Правил проведення змагань
з радіоспорту
(в подальшому Правила)**

Правила підготовлені фахівцями ліги радіоаматорів України з урахуванням правил проведення змагань міжнародною спільнотою радіоаматорів і представлена на 96 сторінках тексту комп'ютерного набору.

Правила містять види і характер проведення змагань.

Для кожного виду надаються вимоги до місць проведення змагань та дистанції, розміщенню та порядок роботи передачів.

Представлені права і обов'язки учасників змагань, перелік заборонених дій, визначення переможців як у особистій так і у командній першості.

Вікові категорії, вимоги до екіпіровки учасників змагань, права і обов'язки суддів, лікаря змагань.

Лікар має право заборонити брати участь у змаганнях при визначенні ознак вживання алкоголю чи стимулюючих засобів.

За порушення Правил чи Положення про змагання на учасника можуть бути накладені різного рівня стягнення.

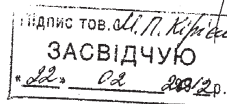
В додатках надаються рекомендації щодо роботи суддів в різних умовах та видах змагань.

Правила змагань з радіоспорту відповідають вимогам спортивно-технічних і прикладних видів спорту і Закону України «Про фізичну культуру і спорт» і можуть бути рекомендовані до затвердження для проведення змагань в Україні.

Лабораторія програмування та впровадження результатів наукових досліджень у практику підготовки збірних команд України, к.п.н., с.н.с., заслужений працівник з ФКіС заслужений тренер України

М.П. Кірієнко
М.П. Кірієнко

VII. РОЗРОБНИКИ «ПРАВИЛ» ВІД ЛРУ

- Баранов В.П. (UT5DL) – МСМК СРСР (УКХ), СМК, голова УКХ-комітету ЛРУ
- Бобров В.Л. (UT3UV) – МСУМК (ARDF), СМК (ARDF)
- Великанов М.В. (UT1UC) – ЗМСУ (ARDF), Засл. тренер України, віце-президент ЛРУ
- Великанова Н.Л. (UT5UTZ) – СМК (ARDF), Засл. тренер України, голова комітету ARDF ЛРУ
- Запорожець Л.Д. – МСУМК (ARDF), СМК
- Іванчихін М.О. (UR8UA) – ЗМСУ (ARDF)
- Левченко М.Л. – ЗМСУ (HST)
- Лупій М.С. (UT7WZ) – МС СРСР (КХ)
- Лякін А.В. (UT2UB) – МСУМК (КХ), Засл. тренер УРСР, СМК, президент ЛРУ
- Майборода С.В. (UT5UGW) – СМК
- Морозов К.М. (UX1IL) – МС СРСР (КХ), СМК
- Петровський А.П. (UT5UAQ) – СМК (ARDF), директор ДЮОТШ з радіоспорту
- Серіков І.Д. (UT7QF) – МСУМК (КВ), голова КХ-комітету ЛРУ
- Сміян В.І. (UR7QM) – МСУ (КХ), СМК
- Тополя О.Г. (US1ITU) – МСУМК (КХ), СМК
- Чліянець Г.А. (UY5XE) – МС СРСР (КХ), СМК (ARDF), СМК, голова КС ЛРУ

Відповідальний за випуск – Георгій ЧЛІЯНЦ